

Utlåtande 2013:39 RI (Dnr 024-2011/2011)

Policy om EU-politik med påverkan på Stockholm och Stockholmsregionen

Positionspapper om EU, staden och stockholmarna

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Positionspapper om EU, staden och stockholmarna godkänns med ändringarna att dokumentet gäller tills annat fastslås.
2. Berörda nämnder får i uppdrag att före utgången av år 2013 och i nära samverkan med kommunstyrelsen utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionspapper.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge berörda bolagsstyrelser i uppdrag att före utgången av år 2013 och i nära samverkan med kommunstyrelsen utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionspapper.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Stadsledningskontoret föreslår att staden i ett stadsövergripande positionspapper lägger fast sin grundinställning till EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna. En enhetlig och politiskt behandlad linje är avgörande för att staden på ett framgångsrikt sätt ska kunna påverka EU-beslutens utformning. Det är även en förutsättning för att staden ska få genomslag för sina ståndpunkter i samarbetsorganisationerna Eurocities, Stockholmsregionens Europaförening (SEF) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till samtliga facknämnder och stadsdelsnämnder, samt till Stockholms Stadshus AB. Överförmyndarnämnden, valnämnden, Älvsjö stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd har ej svarat på remissen.

Arbetsmarknadsnämnden anser att EU:s budget ska minska och att stadens förvaltningar och bolag i genomförandet av sina uppdrag och för att nå de i budget övergripande målen skall bedriva en kostnadseffektiv verksamhet och värna skattebetalarnas pengar.

Exploateringsnämnden konstaterar att det är positivt på att stadens centrala organ agerar för att förstärka stadens förmåga att påverka beslut hos andra organ som har betydelse för staden själv.

Fastighetsnämnden anser att det är bra att staden fastslår ett gemensamt förhållningssätt till EU och EU:s politik.

Idrottsnämnden anser att det är positivt att klargöra stadens relation till EU-samarbetet och att tydliggöra de konsekvenser som EU:s politik och regelverk kan ha för stadens verksamheter.

Kulturnämnden anser att staden internt ska klargöra sin inställning till EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att med en gemensam marknad behövs gemensamma EU-regler på miljöområdet. Regler som bland annat garanterar att farliga ämnen inte kommer ut på marknaden. Att ställa miljökrav vid upphandling innebär inte någon konflikt med målet att stockholmarna ska få bästa möjliga varor och tjänster till lägsta acceptabla kostnad.

Servicenämnden konstaterar att genom positionspapperet lägger Stockholms stad grunden för ett gemensamt förhållningssätt gällande EU:s politik vilket skapar en större trovärdighet i stadens agerande.

Socialnämnden anser att vid upphandlingar ska Stockholms stad kunna begära att leverantörer uppfyller ett antal fastställda sociala krav.

Stadsbyggnadsnämnden anser att positionspappret ska tolkas som ett konkretiseringssteg av stadens internationella strategi. Genom fastläggande av ett positionspapper kan medvetenheten om internationella frågor höjas på kontoret och bland dess medarbetare.

Trafik- och renhållningsnämnden konstaterar att stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna är något som nämnden ställer positiv till.

Utbildningsnämnden konstaterar att förvaltningens mening är stadens positionspapper är tillräckligt för utbildningsnämndens verksamhet.

Äldrenämnden konstaterar att den delar stadsledningskontorets inställning till EU och dess regelverk. Strategin att så tidigt som möjligt delta i processer som leder till framtida lagstiftning liksom att Stockholms stad är en aktiv med-

lem i de olika samarbetsorganisationerna ser äldreförvaltningen som en naturlig del i ett allt tätare europeiskt samarbete.

Bromma stadsdelsnämnd konstaterar att den har i stort inga invändningar till stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att ett positionspapper i sig kan vara till nytta för Stockholms stad. En stor del av de kommunala besluten påverkas direkt eller indirekt av EU. Förvaltningen bedömer dock att en stadsdelsnämnds möjligheter att påverka EU utifrån positionspappret är begränsade.

Farsta stadsdelsnämnd konstaterar att den ser positivt på att ett positionspapper om EU tagits fram i vilket principer som ska styra stadens EU-arbete fastställs. Principerna ska vara vägledande för inställningen till konkreta EU-förslag och även för stadens påverkansarbete på EU-nivå. Frågor av den karaktären avgörs sällan av den enskilda nämnden. Förvaltningen ställer sig därför tveksam till att varje nämnd och styrelse utifrån förslaget ska utarbeta egna lokala positionspapper.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att en stor del av de kommunala besluten påverkas direkt eller indirekt av EU. Nämnden anser därför att det är positivt att staden klargör sin inställning till EU-politik med inverkan på staden och stockholmarna så att stadens olika nämnder och bolag arbetar utifrån gemensamma principer i sitt EU-arbete.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd konstaterar att den ställer sig bakom stadens Positionspapper om EU, staden och stockholmarna. Det är angeläget att staden har en gemensam hållning och strategi gentemot EU, i att bevaka och vara en aktiv part, för att så långt som möjligt kunna vara med och driva de förslag som diskuteras i en riktning som gynnar staden. Det är också angeläget att inriktningen i positionspappret följer kommunfullmäktiges mål.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att nämnden har en mycket begränsad kompetens när det gäller EU och EU-rätt. Nämnden har dock inga invändningar mot de slutsatser som dras och ställningstaganden som föreslås i remissmaterialet.

Norrmalms stadsdelsnämnd konstaterar att den är positiv till att staden klargör sin inställning till EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna, men anser att ansvaret för att ta fram verksamhetsspecifika positionspapper bör vara stadsövergripande och inte, som föreslås i remissen, ges som uppdrag till nämnderna.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd konstaterar att den i stort delar stadsledningskontorets förslag till inriktning för stadens övergripande inställning till EU-politik, med påverkan på Stockholm och stockholmarna.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det är positivt att stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till positionspapper där staden klargör sin övergripande inställning till EU med påverkan på Stockholm och stockholmarna. En klar inställning är viktigt för att kunna tillgodose stadens intressen på den eu-

ropeiska politiska arenan. Framtagandet av ett vägledande positionspapper där staden klargör sin övergripande inställning till EU-politik gör det enklare för invånarna att förhålla sig till EU och dess institutioner. Att förstärka tre redan förekommande principer i ett positionspapper för staden, är önskvärt i ett föränderligt och dynamiskt EU.

Skärholmens stadsdelsnämnd konstaterar att den vill bli mer aktiv i sitt EU-arbete och ser möjligheter med att sprida de goda exempel som finns i stadsdelen och stärka Skärholmens namn i dessa sammanhang. Olika transnationella samarbeten erbjuder även en möjlighet att inhämta nya perspektiv och ta del av andra lyckade projekt från stadsdelar med liknande profil som Skärholmen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att det under punkt 2 angående upphandling av varor och tjänster att begreppet skattebetalare byts mot det mer neutrala medborgarna, då det annars skulle kunna felaktigt tolkas som om inte alla har rätt till varor och tjänster av hög kvalitet till lägsta kostnad utan endast de som är skattebetalare.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att beträffande de principer som föreslås vägleda stadens EU-arbete instämmer förvaltningen i att beslut ska fattas på rätt politisk nivå och att EU i linje med detta bör fokusera på insatser inom områden där unionspolitik ger klara fördelar jämfört med kommunal och nationell politik. Det är också viktigt med principen om att EU:s politik bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd och att EU ska lagstifta endast om det är absolut nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen.

Stockholms Stadshus AB anser, i likhet med stadsledningskontorets utlåtande, att stadens nämnder och bolag, i linje med stadens internationella strategi, ska arbeta aktivt med EU-frågor för att ta tillvara stadens och stockholmarnas intressen. Utgångspunkt för detta arbete ska vara de ståndpunkter som läggs fast i utlåtandet.

Mina synpunkter

Att Stockholms stad har en grundläggande policy för stadens inställning till det europeiska projektet är viktigt. Resten av Europa har inte Sveriges modell av remissförfaranden, vilket gör att kontakter och inspel till europeisk lagstiftning, reglering och myndighetsutövning ibland måste skötas ad hoc och snabbt. Här kommer stadens nya policy för EU, Staden och stockholmarna vara grunden för dessa kontakter. Stadens inställning är en i grunden positiv syn på EU men anser att subsidiaritetsprincipen, som anges i EU:s fördrag, bör vara vägledande för unionens insatser. Principen slår fast att beslut ska fattas så nära medborgarna som möjligt – på nationell eller kommunal nivå. I tider när stora delar av Europa måste spara pengar måste även EU göra detsamma. Därför måste EU:s budget minska, och de medel som finns riktas in på projekt för jobb och tillväxt. EU:s jordbrukspolitik bör kraftigt reformeras, och ett Europa med många olika välfärdsmodeller ska uppmuntras. Vi vill inte se eu-

ropeiska välfärdsprogram eller socialförsäkringar. Däremot bör sjukvårdstjänster kunna köpas fritt på den inre marknaden.

Alla nämnder kommer på något sätt att arbeta med EU-frågor och med kontakter på europeisk nivå under någon period de kommande åren. Därför ska alla nämnder ha en strategi för detta klarlagt i sina verksamhetsplaner för år 2014. Denna policy för EU, staden och stockholmarna ska gälla fram tills det att ett nytt antas. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Tomas Rudin (båda S) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Positionspapper om EU, staden och stockholmarna godkänns med nedanstående ändringar.
2. I övrigt anföras:

Det är bra att staden antar ett positionspapper om stadens arbete i förhållande till EU. Utgångspunkterna i stadsledningskontorets promemoria är sådant att vi i huvudsak delar dem. På en del punkter behöver dock stadens position revideras.

Beslut ska fattas på rätt politisk nivå. Vi delar i grunden den uppfattningen däremot blir det problematiskt när stadsledningskontoret och finansborgarrådet så kategoriskt väljer att hävda positionen att EU:s budget ska minskas. Dels är det uppenbart att positionen att beslut ska fattas på rätt politisk nivå i detta fall rimligtvis bör innebära att den nationella nivån gör sådana värderingar. Dels är det svagt underbyggt. Det är alldeles uppenbart att jordbrukspolitikens budget måste minskas. Samtidigt bör EU-samarbetet höja ambitionerna för miljö, jobb och tillväxt. Att i det sammanhanget utan beslutsunderlag och utan beslutskompetens hävda att budgeten ska minskas är en tveksam position. Däremot instämmer vi i att skattebetalarnas pengar alltid ska värnas och påminner gärna om vad den tidigare socialdemokratiska ministern Gustav Möller sa om att varje förslösad skattekrona är en stöld av folket.

På samma sätt skriver stadsledningskontoret aningen aningslöst om att det offentliga inte ska ge stöd till konkurrensutsatt verksamhet. Staden måste kunna sätta medborgarnytan främst. Det kan handla om att bryta upp skadliga oligopol eller att tillgodose viktiga medborgarbehov. Dessa mål måste därför kunna överordnas stora företags valfrihet och intresse av att stå utan offentlig konkurrens. Detta bör förtydligas under den andra punkten Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö.

Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö. Idag kan ingen förneka det faktum att miljön är gränsöverskridande. Därför är miljön ett självklart samarbetsområde. I det sammanhanget är det viktigt att kommuner får möjlighet att gå före med hårdare miljömässiga krav. Att från staden generellt avfärda möjligheten för EU att fatta bindande miljömässiga krav i samband med upphandlingar är dock att ge frikort för de med lägre ambitioner att fortsätta bidra till en miljöförstöring som drabbar oss alla. Det riskerar vara en direkt kontraproduktiv hållning.

Det är dock inte bara miljömässiga problem som är gränsöverskridande. I tider av djup ekonomisk kris borde det vara uppenbart att även sociala problem är gränsöverskridande. I det perspektivet är det en stor svaghet i föreliggande dokument att staden så svagt betonar vikten av samarbete i syfte att öka tillväxt och jobb i Europa. Det bör vara en utgångspunkt för staden att se positivt på åtgärder som sett till makroekonomisk utveckling bidrar positivt till Europas jobbtillväxt. Parallellt med det bör EU genom sitt regelverk medverka till att upprätthålla höga sociala ambitioner. I relation till den kommunala nivån handlar det främst om att ge tydligt utrymme för starka krav vid upphandling. Redan idag finns ett betydande utrymme, som Stockholms moderater inte använder, att ställa sådana krav. För att ändå tydliggöra det rättsliga utrymmet bör staden verka för att regelverket kring vilka krav städer får ställa tydliggörs.

Därför delar vi den ståndpunkt som framförts av Socialnämnden. Vid upphandling ska Stockholms stad kunna begära att leverantörer uppfyller fastställda sociala krav.

Välfärden finns till för medborgarnas väl och ve. Därför bör alltid brukarintresset stå i fokus snarare än producentintresset. I Stadsledningskontorets yrkande är fokus inte primärt på kvaliteten i välfärden och de lokala myndigheternas förmåga att leverera detta. Istället hamnar fokus på en fullt utvecklad tjänstemarknad. Vi anser att städer och kommuner ska ha långtgående frihet att organisera sin välfärdssektor så som de själva finner det bäst för medborgarna. Det är att fatta beslut på rätt nivå. Ett allt för starkt fokus på producentintresset riskerar att undergräva möjligheter att ställa krav såväl när det gäller kvaliteten i välfärden och de arbetsmarknadsvillkor som ska gälla i sektorn.

I övrigt finner vi det överbyråkratiskt och att ta fokus från nämndernas huvudsakliga uppgift att alla nämnder och bolag ska utarbeta verksamhetspecifika EU-positionspapper. Vi anser det vara viktigare att stadsdelsnämnder ägnar fokus åt att utveckla och följa upp kvaliteten i äldreomsorgen än att skriva papper om EU-samarbetet. Dessutom bör huvudsakligen EU-kontakter skötas från Kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. att delvis bifalla förslaget till beslut
2. att anförda följande

Vi har vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna. Stockholm står inför stora utmaningar när det gäller miljön och klimatet och har en hel del kvar att göra för att bli ett Stockholm i världsklass när det gäller miljö och klimat.

Klimathotet tillåter inte upprepade misslyckanden. Det brådskar att skapa ett samhälle där ekonomin samverkar med ekosystemen, som stabiliserar klimatet och som med begränsade resurser förmår skapa social stabilitet.

Miljöpartiet välkomnar därför Europeiska kommissionens förslag till nya upphandlingsdirektiv som bland annat har som mål att ”ge upphandlare bättre möjligheter att använda offentlig upphandling till stöd för gemensamma samhällsliga mål, såsom skyddet av miljön, högre resurs- och energieffektivitet, kampen mot klimatförändringar, främjande av innovation, sysselsättning och social integration samt säkerställande av bästa tänkbara villkor för tillhandahållande av sociala tjänster av hög kvalitet” KOM(2011)896.

I en tid av resursknapphet måste produktivitet ses i fler dimensioner. Det mest ekonomiska är då den satsning som ger flest önskade synergieffekter. Multiplikatoreffekten av varje krona är relevant.

Miljöpartiet i Stockholm följer med intresse försöken som pågår i ett antal kommuner med att använda sociala klausuler vid upphandlingar. Det systematiska arbetet med att stärka lokalsamhället vid upphandlingar har bidragit till att en vital social ekonomi utvecklats, även i kedjan av underleverantörer.

Vi noterar att SKL i sitt remissvar, på EUs grönbok om upphandlingsdirektiv, poängterar att fokus vid upphandlingar hela tiden legat på likabehandling av leverantörer. De menar att denna ensidiga inriktning lett till en likgiltighet för hur utfallet blev för den upphandlande myndigheten det vill säga om upphandlingen verkligen ledde till en bra affär för skattebetalarna. Att uppföljning av resultat haft låg prioritet är ett problem. Staden måste följa upp kraven som ställs i upphandlingar så att vi vet att skattebetalarna får valuta för sina pengar.

Den andra principen (Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö) andra och tredje punkt skapar problem.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av hur situationen ser ut för miljön och klimatet är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna lösa klimat och miljöproblemen. Vi anser att det är nödvändigt att den offentliga konsumtionen, i samverkan med andra styrmedel, används till att påskynda omställningen till ett hållbart samhälle.

Vi ställer oss därför kritiska till att staden endast vill ha *möjligheten* att välja miljövänliga lösningar. *Möjlighet* ligger nära den passerade LOU skrivningen om att man *får* ställa miljö- och sociala krav. Detta ändrades 2010 till att upphandlande myndigheter *bör* beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverar detta (1 kap. paragraf 9.a LOU).

Miljöpartiet vill att staden ska införa en regel att upphandlande myndigheter ska beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn i planeringsfasen. Ett ställningstagande till huruvida det är relevant att ställa sådana krav ska också dokumenteras. En sådan re-

glering överensstämmer enligt Miljöstyrringsrådet med att LOU är en procedurlagstiftning som anger hur något ska köpas och inte vad.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatsynpunkt slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem.

Miljöpartiet tycker det finns en motsägelse mellan den första principen om att beslut ska fattas på rätt politisk nivå och stadens kritiska hållning till det förslag som EU arbetar med om ökade möjligheter för offentliga myndigheter att ge stöd till tjänster av allmänt intresse (princip två punkt tre). Självklart är det viktigt att vara vaksam i de fall sådant stöd kan snedvrider konkurrensen men det är en alltför trubbig analys att påstå att ökat politiskt utrymme på lokal nivå kan likställas med snedvriden konkurrens. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Den tredje punkten bör således helt utgå ur positionsappret.

Vi tycker att positionsappret är alltför kategoriskt när det hävdar att EUs medlemsstater ursprungligen var fria ”att organisera sina system för till exempel vård, skola och omsorg, liksom tillhandahållandet av tjänster som bostäder, kollektivtrafik och avfallshantering” men att det sedan visat sig att de nationella välfärdssystemen har behövt reformeras för att anpassas till unionens krav. Med ett trollslag har man upphävt politiken; först beskrivs EU som enkom en ekonomisk union, underförstått inte politiska ambitioner; sen visar det sig att de beslutade ekonomiska reglerna får implikationer för hur samhällen får organiseras och då ställs den politiska sfären inför fullbordat faktum, istället för den mer rimliga konklusionen att där då måste finnas förhandlingsutrymme och vägval -politik. Det är ju just detta förhandlingsutrymme som nu aktiveras inom EU och som staden ställer sig avvisande till. Det som påstås ha varit en strikt ekonomisk reglering är i själva verket då en förment politisk process.

Inom projektet det Sociala Europa har Svenska institutet för europapolitiska studier tagit fram rapporten *Tjänster av allmänt intresse- ett svenskt perspektiv*. Tom Madell, professor i juridik vid Umeå universitet som skrivit rapporten, belyser och problematiserar utrymmet mellan den kommunala självstyrelsen och EUs lagstiftning. Enligt Madell har Lissabonfördraget medfört förändringar i EU-rätten som ökat frihetsutrymmet för nationella, regionala och lokala myndigheter att organisera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Subsidiaritetsprincipen och principen om den kommunala självstyrelsen är starka på områden inom social- och miljöpolitiken. Är det denna utveckling som staden kallar för ”krafter som på EU-nivå vill kringskära och omreglera den inre marknaden” och som man ställer sig avvisande till?

I motsats till positionsapprets beskrivning av en passiv anpassning visar rapportens analys att frågan om det offentligas funktion och dess relation till EUs lagstiftning är en i högsta grad politisk arena, inte underordnad en ekonomisk högsta sanning.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Positionspapper om EU, staden och stockholmarna godkänns med ändringarna att dokumentet gäller tills annat fastslås.
2. Berörda nämnder får i uppdrag att före utgången av år 2013 och i nära samverkan med kommunstyrelsen utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionspapper.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge berörda bolagsstyrelser i uppdrag att före utgången av år 2013 och i nära samverkan med kommunstyrelsen utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionspapper.

Stockholm den 20 mars 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Förslaget om positionspapper om EU, staden och stockholmarna avslås
2. Kommunstyrelsen får istället i uppdrag att ta fram ett nytt positionspapper enligt de intentioner som anges nedan
3. Därutöver vill vi säga följande

Vänsterpartiet vill att stadens positionspapper om EU ska slå fast att sociala, klimat- och miljömässiga samt folkhälsösyn är grundläggande i vår syn på EU-frågor. Dagens EU begränsar vår möjlighet att föra en självständig kommunalpolitik. Den högerpolitik som förs i Stockholm i linje med EU nyliberala politik privatiserar allt mer av driften och ägandet i kommunens verksamhet, avvecklar allmännyttan och ger anställda sämre anställningsvillkor. Ekologisk och klimatomställning försvåras när marknaden styr. Vi vill därför ha ett nytt positionsförslag som bygger på en progressiv politik för medborgarnas levnadsvillkor i samhället och kollektiva lösningar

för att nå klimat- och miljömål. Nämnder och bolag ska dock alltid kunna ta ställning till EU-förslag utifrån sina fackmässiga uppfattningar.

Vi respekterar folkomröstningen om EU men står fast vid att en långsiktigt hållbar progressiv utveckling kräver ett annorlunda alleuropeiskt samarbete. EU:s nyliberalt inspirerade fördrag behöver ersättas av främst mellanstatliga samarbeten eller förändras i grunden. Det demokratiska underskottet i EU är mycket stort och valdeltagandet till EU-parlamentet lågt, vilket ger svag demokratisk legitimitet. Kvinnor är sämre representerade än män i EU:s beslutande organ. Stockholmarna har minimal chans att utkräva ansvar av beslutfattare i EU. Den ekonomiska politik som förs inom EU, senast manifesterad i Europakten, är ett direkt hot mot välfärdsutvecklingen. Massiva resurser läggs ner på att stödja finanskapitalet och banksystemet samtidigt som medlemsländerna tvingas föra en ekonomisk politik som ökar arbetslösheten, de sociala klyftorna och banar väg för rasism och främlingsfientlighet. Arbetslösheten bland unga skenar och skapar social oro. Människor från olika EU-länder exploateras hårt, bland annat genom trafficking. Lagstiftning flyttas från riksdagen till ministerrådet och lagförslag tas fram av tjänstemän i EU-kommissionen. Vi vill tvärtom ge tillbaka makt till medlemsländerna. Klimat- och miljöfrågor och finansiella flöden kan dock inte bara regleras på nationell nivå. EU går allt mer mot en federal stat med EMU och de militära ambitionerna, vilket vi helt motsätter oss.

Även om vi i grunden vill ha ett mer demokratiskt alleuropeiskt samarbete arbetar vi konstruktivt inom EU för att sociala och demokratiska rättigheter ska överordnas kapitalets frihet. Avregleringar, skattesänkningar och privatiseringar är prioriterat inom EU, liksom det präglar den kommunala politik som förs i Stockholms stad. Social trygghet, miljöskydd och arbetsrätt ses som handelshinder inom EU, vilket går stick i stäv med vår politik. EU bygger murar mot resten av världen. Som medlemsland har vi svårare att föra en asylpolitik som grundas på mänskliga rättigheter. I handelspolitiken gynnas den europeiska jordbruks – och livsmedelsindustrin på fattiga länders bekostnad. Inom EU bedömer vi från fall till fall om fördelarna med att fatta beslut i EU överväger riskerna att fler politikområden förs över till EU-nivå. När makt redan har förts över till EU verkar vänsterpartiet för förslag som gör EU mer grönt, socialt, jämlikt, jämställt, solidariskt och mer öppet mot omvärlden. Eftersom stora delar av lagstiftningen styrs av EU, måste vi göra allt vad vi kan för att ta vara på stockholmarnas intressen, vilket är en tydlig politisk fråga. Den kommunala självstyrelsen är mycket viktig och självfallet vet stockholmarna bäst vet hur de vill organisera sin stad. Just därför ska EU exempelvis inte hindra oss att kräva kollektivavtal vid upphandling eller ställa högre miljökrav än EU-nivån. Länder ska inte hindras att föra en mer progressiv politik.

Med detta sagt om vår generella inställning till EU kan vi konstatera att vi instämmer i den första principen i positionsförslaget om beslut på rätt politisk nivå, men utifrån en EU-kritisk grundsyn till skillnad från den syn som präglar förslaget. Det måste läggas mycket mer kraft på kamp mot klimatförändringarna, som kräver en snabb och rättvis nedskärning av utsläppen och en rättvis fördelning av råvarutillgång-

arna. Konflikten mellan aktiva miljöambitioner och den inre marknaden måste upp till ytan, istället för att osynliggöras som i positionspapperet.

Den andra principen om valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är i linje med den borgerliga politik som vi menar är förödande. Valfärden ska styras av medborgarnas behov och inte göras till en marknad. Konkurrensutsättningen har inte gett de effekter som förespråkarna påstod. Valfärden är en kvasimarknad där flera centrala villkor för en marknad är bristfälligt uppfyllda. Att privat drivna förskolor har egna köer är ett slående exempel. Valfärdstjänsterna är komplexa och nästan omöjliga att kompensera om de är dåliga. Individens intressen kan stå i strid med samhällets intressen, vilket betygsinflationen visar. Formuleringarna i positionspapperet om lägsta acceptabla kostnad i offentlig upphandling är hot mot anställdas löne- och arbetsvillkor liksom mot kvaliteten i verksamheten. De fatala följderna för anställda har vi till exempel sett i städupphandlingar i staden. Inte heller miljö- och klimatfrågor kan lösas av marknaden. Vi tar avstånd från den föreslagna punkten om begränsning av offentligt stöd till konkurrensutsatt verksamhet. Den innebär bland annat att staden får svårare att ta itu med akuta miljöproblem. Inom kulturen är offentligt stöd en nödvändighet, som ska beslutas enligt den nationella kulturpolitiken och inte begränsas av EU: konkurrensregler.

Istället utgår vi från mänskliga rättigheter, barns och kvinnors rättigheter⁵, demokrati och samverkan för ekologisk omställning som positioner för samverkan mellan länder. Finansmarknaden måste regleras och social dumpning motverkas. Fackliga rättigheter och miljöskydd behöver stärkas genom progressivare EU-regler. Vi delar socialnämndens uppfattning att staden ska kunna begära att leverantörer uppfyller fastställda sociala krav. Att följa ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet ska vara grundläggande krav i upphandling, när det görs. När kommunalt finansierad verksamhet utförs av kommunen och även ideella aktörer utan vinstsyfte ökar möjligheterna att uppfylla miljökrav och sociala krav. När upphandling besluta ska det vara kvalitetsupphandlingar och inte till lägsta pris. Miljökrav ska ställas där det är relevant, självklart måste exempelvis farliga ämnen väljas bort i upphandlingar. Marknadens villkor ger oss inget hållbart samhälle, utan det kräver en stark samhällelig styrning. Klimat- och miljöpolitiken behöver regleras över gränserna, men det ska inte hindra länder att gå före. Sverige bör bli ett föredöme genom ett aktivt arbete för att nå en miljöpåverkan inom vårt rättvisa miljöutrymme. Staden bör inleda samarbete med städer i Syd för utbyte i miljö- och solidaritetsfrågor och rättvis handel. Stadsdelsnämnderna ska uppmuntras att ha lokalt utbyte med vänorter i andra länder.

ÄRENDET

Stadsledningskontoret föreslår att staden i ett stadsövergripande positionspapper lägger fast sin grundinställning till EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna. En enhetlig och politiskt behandlad linje är avgörande för att staden på ett framgångsrikt sätt ska kunna påverka EU-beslutens utformning. Det är även en förutsättning för att staden ska få genomslag för sina ståndpunkter i samarbetsorganisationerna Eurocities, Stockholmsregionens Europaförening (SEF) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Målet med detta positionspapper är inte att slå fast en detaljerad ståndpunkt om all EU-politik som påverkar staden. EU:s regelverk om till exempel offentlig upphandling är mycket omfattande och behandlas mer uttömmande i andra sammanhang. Syftet är snarare att klargöra de centrala principer som ska vara vägledande för staden när den utarbetar sin inställning till konkreta EU-initiativ. Dessa principer är stadsövergripande och gäller för samtliga nämnder och bolag. Positionspappret föreslås gälla för innevarande mandatperiod, och kompletterar stadens internationella strategi. Berörda nämnder och bolag bör ges i uppdrag att i nära samverkan med kommunstyrelsen utarbeta verksamhetsspecifika EU-positions-papper.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 november 2011 har i huvudsak följande lydelse.

EU:s inflytande på staden

EU grundades som en uttalat ekonomisk gemenskap. Unionens syfte var att avskaffa hindren på den inre marknaden för att skapa fri rörlighet för de berömda fyra friheterna: varor, tjänster, personer och kapital. EU, med dess ekonomiska fokus, sågs därför länge som skilt från medlemsstaternas sociala ansvar. De enskilda medlemsstaterna hade oinskränkt rätt att själva organisera sina system för till exempel vård, skola och omsorg, liksom tillhandahållandet av tjänster som bostäder, kollektivtrafik och avfallshantering.

Med tiden har det blivit allt mer uppenbart att det inte enkelt går att särskilja EU:s politik för ekonomisk integration från medlemstaternas välfärdspolitik. Eftersom EU bygger på en ekonomisk grund och EU-rätten har företräde framför nationell rätt har resultatet i många fall blivit att de nationella välfärdssystemen har behövt reformeras för att anpassa sig till unionens krav. EU förbjuder exempelvis sedan länge stöd från offentliga myndigheter som hotar att snedvrider konkurrensen.

En parallell utveckling har varit att allt fler av de tjänster som tidigare tillhandahölls av medlemsstaterna själva direkt till medborgarna har fått karaktären av tjänster på en marknad. De flesta europeiska länder har under de senaste decennierna genom-

fört reformer för att ge invånarna en större möjlighet att själva välja utförare av allmännyttiga tjänster. Gränsen mellan välfärdstjänster och rent ekonomiska tjänster har därigenom minskat.

På EU-nivå har ett omfattande regelverk utvecklats som sätter upp vissa ramar för medlemsstaternas välfärdssystem. I Sverige, med vårt starka lokala självstyre, handlar det om EU-rätt som till viss del bestämmer spelreglerna för kommunernas möjlighet att tillhandahålla service till sina invånare.

Det kanske mest välkända EU-regelverket med påverkan på svenska kommuner är de direktiv som reglerar offentliga myndigheters upphandling. Mindre kända, men minst lika viktiga, är EU-lagar som reglerar stöd från offentliga myndigheter som hotar att snedvrider konkurrensen. Sådant stöd är i EU-sammanhang känt som *statligt stöd*, även om det också innefattar stöd som ges av kommuner.

EU har under de senaste decennierna utvecklat en mycket omfattande miljölagstiftning. Stora delar av den svenska miljörätten härstammar numera från EU-lagar och påverkar kommuner på ett flertal områden. För staden har det främst inneburit nya regler att tillämpa i dess roll som tillsynsansvarig på miljö- och hälsoskyddsområdet, samt inom den fysiska planeringen.

Dessa politikområden utgör endast exempel. Det finns en stor mängd EU-lagstiftning som påverkar kommunala verksamheter. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har beräknat att i genomsnitt 60 procent av en kommunfullmäktigedagordning påverkas direkt eller indirekt av EU.

Förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna

För att nå framgång i sitt EU-arbete bör staden klargöra sin övergripande inställning till det europeiska samarbetet. Dessa ståndpunkter ska ligga till grund för stadens nämnder och bolag i allt påverkansarbete på EU-nivå och vid utarbetande av stadens inställning i enskilda EU-ärenden.

Tre ömsesidigt förstärkande principer ska vägleda stadens EU-arbete:

1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå.
2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö.
3. EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd.

1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå

Staden ska driva följande positioner:

- Staden har en positiv grundsyn på EU-samarbetet.
- EU bör fokusera sina insatser på de områden där unionspolitik har ett mycket tydligt mervärde, jämfört med kommunal och nationell politik.
- EU:s budget bör minskas och skattebetalarnas pengar värnas.

Staden har en positiv inställning till det europeiska samarbetet. Denna grundinställning innebär dock inte att staden anser att EU bör göra allt. Vägledande för unionens insatser bör vara den subsidiaritetsprincip som anges i EU:s fördrag. Denna princip slår fast att unionen ska vidta en åtgärd endast om och i den mån målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva på nationell

eller kommunal nivå.

Om unionen fokuserar på insatser med ett tydligt europeiskt mervärde kan EU:s budget minskas på ett påtagligt sätt, och därmed också spegla den problematiska ekonomiska situationen för många europeiska länder och städer. Exempel på politikområden där EU bör lägga ökat fokus är fullbordandet av den inre marknaden, bekämpande av klimatförändringarna och satsningar på forskning och innovation. Unionen bör inte agera på områden som sköts bättre nationellt eller kommunalt. Exempel är de delar av EU:s sammanhållningspolitik som går till små utvecklingsprojekt i de rikare medlemsstaterna. EU:s jordbrukspolitik bör avvecklas för att frigöra resurser till angelägna satsningar på andra politikområden, och för att möjliggöra en minskning av EU-budgeten.

I EU:s fördrag klargörs nationella, regionala och lokala myndigheters avgörande roll och stora handlingsutrymme när det gäller att tillhandahålla, beställa och organisera allmännyttiga tjänster så nära användarnas behov som möjligt. EU bör därför inte stifta lagar som begränsar städernas och medlemsstaters rätt att själva utforma sin politik på ett sätt som passar lokala förhållanden. En mångfald av välfärdsmodeller är en styrka för Europa. I synnerhet anser staden att EU inte bör inskränka kommuners möjligheter att själva välja driftsformer för de tjänster de erbjuder sina invånare.

Det är stockholmarna själva som bäst vet hur de vill organisera sin stad. Genom sina folkvalda representanter i kommunfullmäktige ska de ha möjlighet att själva bestämma hur stadens tjänster ska utformas och finansieras. EU bör därför avhålla sig från att reglera politikområden som sköts bäst lokalt.

2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö

Staden ska driva följande positioner:

- EU:s fokus bör ligga på fullbordandet av den inre marknaden och på fortsatt utveckling av miljöpolitiken.
- Det primära syftet med all offentlig upphandling bör vara att ge skattebetalarna varor och tjänster av hög kvalitet till lägsta acceptabla kostnad. Det är angeläget att regelverket ger staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar, utan att slå fast detta som ett tvingande krav.
- Staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen.

Skapandet av en inre marknad med fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital är en av EU:s största bedrifter. En sammanhållen marknad för 500 miljoner människor är en avgörande förutsättning för att Europa, Sverige och Stockholm ska kunna hävda sig i dagens och morgondagens globaliserade värld. Den inre marknaden ger Stockholmsföretag möjlighet att utveckla skalfördelar och växa sig stora på en Europamarknad. Växande företag är en förutsättning för att jobb skapas. Jobb är grunden för finansieringen av den kommunala välfärden.

Genom en välfungerande inre marknad ges staden möjlighet att köpa varor och tjänster från hela EU. Staden kan därigenom pressa kostnaderna för sina upphandlingar och dess verksamheter kan bedrivas mer effektivt. Omvänt kan Stockholmsföretag

på den inre marknaden få uppdrag av kommuner i hela EU. De ges därigenom fler möjligheter att utveckla sin affärsverksamhet och etablera sig på nya marknader. Utländska företag kan också etablera sig i Stockholm med vetskap om att de här kan verka på hela den europeiska marknaden. Den inre marknaden är därmed en viktig förutsättning för att nå stadens mål om att företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa.

Miljön känner som bekant inga gränser. Införandet av en ambitiös politik för att möta allmän europeiska miljöproblem har därför varit en annan av EU:s stora framgångar, där Sverige och Stockholm ofta har fungerat som förebilder. Ett tydligt bevis på stadens starka röst och trovärdighet i den europeiska miljödebatten var att Europeiska kommissionen 2010 utnämnde Stockholm till Europas första miljöhuvudstad.

Ekonomiska styrmedel har med stor framgång använts för att effektivisera EU:s miljöpolitik. Det kanske mest framgångsrika exemplet är EU:s system för handel med utsläppsrätter, med syfte att minska EU:s utsläpp av växthusgaser. Användandet av ekonomiska styrmedel bör enligt staden användas även inom andra delar av miljöpolitiken. Stadens utgångspunkt är annars att EU:s insatser på miljöområdet bör inriktas på att stödja frivilliga initiativ, som *Smart Cities and Communities* och borgmästaravtalet (*Covenant of Mayors*). Staden motsätter sig emellertid inte att unionen tar till lagstiftning om det bidrar till att skapa en miljömässigt hållbar utveckling och tar hänsyn till de stora regionala och lokala skillnaderna i Europa.

EU:s reglering av offentlig upphandling är för närvarande föremål för översyn. I detta sammanhang diskuteras bland annat hur offentliga myndigheters köp av varor och tjänster ska kunna användas för att uppnå mål inom andra politikområden. Staden anser att det primära syftet med all offentlig upphandling ska vara att säkerställa att skattebetalarna får bästa möjliga varor och tjänster till lägsta acceptabla kostnad. Det är samtidigt angeläget att EU:s reglering ger staden möjlighet att använda upphandling för att exempelvis stimulera miljövänliga innovationer. Detta bör dock vara upp till staden själv och inte ett krav fastställt i lag. Grundkravet för all offentlig upphandling – att ge kvalitativa varor och tjänster till lägsta möjliga kostnad för Stockholms skattebetalare – får inte gå förlorat.

EU bör kraftfullt verka för en så välfungerande inre marknad som möjligt. För att nå sin fulla potential bör denna marknad präglas av fri konkurrens, frihandel och frihet från snedvridande statligt stöd. Den inre marknaden bör dock inte avgränsas till EU – unionen får inte resa murar mot omvärlden. EU bör exempelvis möjliggöra att offentliga myndigheter kan handla upp varor och tjänster från länder utanför EU. Det är även viktigt att slå vakt om arbetskraftens fria rörlighet, inte minst för att bidra till att säkerställa stadens framtida behov av kompetensförsörjning.

Staden välkomnar kommissionens fokus på att skapa en verklig inre marknad för tjänster, samt dess ambition att realisera den så kallade digitala inre marknaden. Tjänstesektorn är grundbulten i Stockholms ekonomi. En fullt utvecklad europeisk tjänstemarknad, med full respekt för medlemsstaternas olika arbetsmarknadsmodeller, är därför positiv både för staden som upphandlare av tjänster och för Stockholms näringsliv. På samma sätt bär förverkligandet av den inre marknaden på Internet på en

stor potential för staden och dess företag. Det ligger även väl i linje med stadens arbete med e-tjänster för att bidra till att göra stockholmarnas vardag enklare.

Det finns idag krafter som på EU-nivå vill kringskära och omreglera den inre marknaden, inte minst för att ge offentliga myndigheter större möjligheter att ge det som inom EU kallas för statligt stöd. Staden ställer sig avvisande till en sådan utveckling. Utgångspunkten för EU:s reglering bör vara att det offentliga inte ska ge stöd till konkurrensutsatt verksamhet, om det inte sker som marknadsmässig ersättning för utförda tjänster. Att i större utsträckning tillåta offentliga myndigheter att ge statligt stöd, och till exempel stödja det lokala näringslivet, skulle snedvrider konkurrensen på den inre marknaden. Detta skulle inte minst motverka möjligheten för fler företag att växa fram på det sociala området, och därmed förutsättningarna för att etablera en välfungerande marknad för dessa tjänster. Resultatet skulle också bli att EU:s marknad styckades upp och att Stockholmsföretag skulle få sämre förutsättningar på den europeiska marknaden, jämfört med konkurrenter baserade i de stora medlemsstaterna.

3. EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd

Staden ska driva följande positioner:

- EU:s politik bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd.
- EU ska lagstifta endast om det är absolut nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen. Frivilliga insatser bör alltid föredras framför nya EU-lagar.

När EU utformar sin politik är det nödvändigt att de insatser som stöds och de lagar som stiftas verkligen bidrar till de eftersträlvade målen. Det är därför angeläget att kommissionen genomför omfattande samråd och konsekvensbedömningar inför utarbetandet av sina förslag. Av konsekvensanalyserna bör tydligt framgå följder av förslagen för Europas städer, inte minst då dessa bär ansvar för att genomföra stora delar av unionens politik. EU:s regionkommitté har beräknat att hela 70 procent av EU:s lagstiftning genomförs på lokal och regional nivå. Avgörande är därför att kommissionen tidigt i beredningsprocessen genomför samråd med lokala folkvalda myndigheter. Staden understryker i detta sammanhang betydelsen av organisationen Eurocities som en samlad röst för Europas storstäder.

Vid utformningen av EU:s politik måste utgångspunkten vara att skapa en så lätt regelbörda som möjligt för europeiska medborgare, företag och städer. Den så kallade proportionalitetsprincipen som anges i EU:s fördrag bör vara vägledande. Denna princip innebär att unionens åtgärder till innehåll och form inte ska gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen.

Hur staden ska arbeta för att få genomslag för sina ståndpunkter

Stadens nämnder och bolag ska, i linje med stadens internationella strategi, arbeta aktivt med EU-frågor för att ta tillvara stadens och stockholmarnas intressen. Utgångspunkt för detta arbete ska vara de ståndpunkter som läggs fast ovan. Den internationella strategin slår fast att kommunstyrelsen beslutar om stadens uppfattning i stadsövergripande EU-frågor. Kommunstyrelsen har även ansvar för att samordna stadens internationella arbete. Nämnder och bolag beslutar om stadens position i verksamhetsspecifika EU-ärenden. Berörda nämnder och bolag åläggs därför att med utgångspunkt i detta stadsövergripande positionspapper och i nära samverkan med

kommunstyrelsen utarbeta verksamhetsspecifika EU-positions-papper.

Nämnder och bolag ska använda alla kanaler som står till buds för staden för att påverka EU:s beslutsfattare. Exempel är kontakter med ledamöter av det allt mäktigare Europaparlamentet, en strategisk användning av EU-projekt, samt att anordna seminarier och konferenser på för staden angelägna teman. Det är även viktigt att uppmärksamma Regeringskansliet på stadens uppfattning i EU-frågor. Som Sveriges företrädare i ministerrådet är regeringen och Regeringskansliet Sveriges främsta maktbärare på EU-nivå.

Det finns ett stort mervärde i att arbeta genom stadens samarbetsorganisationer för att påverka EU:s politik. Genom att göra gemensam sak med till exempel svenska och europeiska storstäder har staden betydligt större möjlighet att utöva inflytande på EU-politiken, än om den enbart agerar på egen hand. Tre organisationer är särskilt viktiga:

- Eurocities
- Stockholmsregionens Europaförening (SEF)
- Sveriges kommuner och landsting (SKL)

Eurocities

Staden ska aktivt använda sitt medlemskap i Eurocities, som samlar över 130 av Europas största städer, för att påverka utformningen av EU-beslut. Nämnder och bolag ska vara drivande aktörer i Eurocities styrelse, forum och arbetsgrupper för att hävda stadens prioriteringar.

Stockholmsregionens Europaförening (SEF)

SEF är en viktig kanal för staden för att påverka EU-beslut. Föreningen – som samlar staden, Stockholms läns landsting, Kommunförbundet Stockholms län och andra intressenter i Stockholm-Mälarenregionen – har under 2010-2011 omorganiserats för att tydligare fokusera på EU-policyarbete. Stadens nämnder och bolag ska använda det ombildade SEF för att driva Stockholmsregionens intressen i Bryssel.

Sveriges kommuner och landsting (SKL)

SKL är ett av Europas största kommunförbund och intar som sådant en viktig roll i värnandet av det kommunala perspektivet i EU-politiken. Staden ska i ökad utsträckning använda det faktum att den är en av SKL:s största medlemmar för att säkerställa att förbundets yttranden i EU-frågor återspeglar stadens ståndpunkter.

BEREDNING

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till samtliga facknämnder och stadsdelsnämnder, samt till Stockholms Stadshus AB. Överförmyndarnämnden, valnämnden, Älvsjö stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd har ej svarat på remissen.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Arbetsmarknadsnämnden	12
Exploateringsnämnden	14
Fastighetsnämnden	18
Idrottsnämnden	19
Kulturnämnden	20
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	21
Servicenämnden	23
Socialnämnden	24
Stadsbyggnadsnämnden	27
Trafik och renhållningsnämnden	27
Utbildningsnämnden	28
Äldrenämnden	29
Bromma stadsdelsnämnd	30
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	31
Farsta stadsdelsnämnd	32
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	33
Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd	35
Kungsholmens stadsdelsnämnd	35
Norrmalms stadsdelsnämnd	36
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	37
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	37
Skärholmens stadsdelsnämnd	38
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	39
Södermalms stadsdelsnämnd	39
Stockholms Stadshus AB	40

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 februari 2012 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V), *bilaga*.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S) *bilaga*.

Reservation anfördes av Sara Pettigrew m.fl. (MP), *bilaga*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2012

har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak bakom de föreslagna ömsesidigt förstärkande principerna med följande synpunkter.

I stadens internationella strategi (Utl. 2008:204) föreskrivs en beslutsgång mellan kommunstyrelsen och nämnderna vad gäller kommunövergripande respektive verksamhetsspecifika frågor. Här finns dock gränsdragningsfrågor. Arbetsmarknadsnämnden har ett uttalat samordningsansvar vad avser vissa specifika frågor som också i varierande utsträckning berör andra nämnders och styrelser verksamheter. Det gäller främst stadsövergripande arbetsmarknadsfrågor, flyktingfrågor, nationella minoriteter samt det kommunala uppföljningsansvaret för ungdomar mellan 16-19. Arbetsmarknadsnämnden har i dessa frågor en övergripande sakkompetens och föreslår att positionspapperet ska tolkas så att det är nämndens uppdrag att bevaka nämnda verksamhetsområden, och i mån av behov samråda med kommunstyrelsen och andra berörda nämnder och styrelser innan nämnden uttalar sig i frågor inom dessa verksamhetsområden. Motsvarande situation finns t ex inom socialtjänstens område.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig bakom positionspapperets uttalande att EU:s budget skall minska och att stadens förvaltningar och bolag i genomförandet av sina uppdrag och för att nå de i budget övergripande målen skall bedriva en kostnadseffektiv verksamhet och värna skattebetalarnas pengar. Dock kan enskilda beslut och frågor som behandlas på EU-nivå komma att innebära kostnadsökningar som bedöms vara till gagn för staden och stockholmarna och ligga i linje med stadens inriktning. Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att nämnder och bolag ska kunna göra sådana ställningstaganden, men att uttalanden i verksamhetsspecifika frågor av denna karaktär bör ske efter samråd med kommunstyrelsen och, i den mån det berör andra förvaltningar och bolag, i samråd även med dessa.

Europa 2020 (EU 2020) är EU:s tillväxtstrategi för de kommande tio åren. Strategin ska hjälpa EU och medlemsländerna att uppnå hög sysselsättning, god produktivitet och social sammanhållning. Ett av de prioriterade målen i EU 2020 är "Tillväxt för alla". Stockholm skall vara en attraktiv stad för företagande och jobb som inkluderar alla stockholmare. Förvaltningen anser därför att det inom det näringspolitiska och arbetsmarknadspolitiska området är viktigt att ta hänsyn till om olika förslag i EU-sammanhang bidrar till tillväxt för alla och att fler arbetslösa kommer ut i arbete och studier även från de grupper som står längst från arbetsmarknaden.

Förvaltningen vill avslutningsvis peka på att uppdraget att bevaka och tillvarata stadens och stockholmarnas intressen på det sätt som föreslås i positionspapperet kommer att kräva en större insats från förvaltningen än hittills. Det kommer att krävas större bevakning av EU-kommissionens arbete, ett närmare samarbete med Eurocities och Stockholmsregionens Europaförening (SEF) samt ett aktivt deltagande i Eurocities arbetsgrupper (Employment och Migration and Integration). Arbetsmarknadsförvaltningen kommer att behöva avsätta ytterligare resurser för detta även om förvaltningen redan idag är aktiv på olika sätt i EU-sammanhang och i olika arbetsgrupper inom Eurocities.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att besvara kommunstyrelsens remiss av stadsledningskontorets förslag med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Maria Östberg Svanelind m.fl. (S), *bilaga*.

Reservation anfördes av Åke Askensten m.fl. (MP), *bilaga*.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V), *bilaga*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret kan vitsorda att olika beslut på EU-nivå, liksom på nationell nivå, har och kan ha stor betydelse för och påverkan på den kommunala verksamheten. Som också anges i verksamhetsplan 2011 för Kommunfullmäktige m.m. är det därför betydelsefullt att staden har kännedom om förändrad lagstiftning både nationellt och inom EU.

Det har i flera sammanhang framkommit behov av att påverka statsmakterna, dvs. främst regering och riksdag vars beslut torde ha den största betydelsen för kommunerna, att mildra eller undanröja olika regler som har med exploatering och byggande att göra. Exploateringskontoret pekade i tjänsteutlåtande den 4 oktober 2011, angående remiss av ett i landstingets regi utarbetat förslag till handlingsprogram för bl.a. fler studentbostäder, på att borgarråden Sten Nordin (M), Regina Kevius (M) och Lotta Edholm (FP) i sitt då aktuella förslag om påverkan på regeringen för storstadsanpassade byggregler bl.a. tagit upp behovet av översyn av vissa kostnadsdrivande byggregler och att regeringen måste storstadsanpassa bullernormerna. Kontoret framhöll att påverkan på statsmakterna även skulle kunna avse ett antal andra exploateringsbegränsande regler.

Exploateringskontoret ser således positivt på att stadens centrala organ agerar för att förstärka stadens förmåga att påverka beslut hos andra organ som har betydelse för staden själv.

Det nu aktuella förslaget från stadsledningskontoret siktar enbart på hur staden ska påverka EU-besluten. Härvidlag anger stadsledningskontoret att en enhetlig och politiskt behandlad linje är avgörande för att staden på ett framgångsrikt sätt ska kunna påverka EU-beslutens utformning. Det anges även vara en förutsättning för att staden ska få genomslag för sina ståndpunkter i samarbetsorganisationerna Euro-cities, Stockholmsregionens Europaförening (SEF) och Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Positionspappret innehåller främst tre principer för hur stadens inställning i en-

skilda EU-ärenden ska utformas. Målet med positionspappret anges inte vara att slå fast en detaljerad ståndpunkt om all EU-politik som påverkar staden. Syftet sägs snarare vara att klargöra de centrala principer som ska vara vägledande när staden utarbetar sin inställning till konkreta EU-initiativ. Dessa principer föreslås vara stadsövergripande och gälla för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Positionspappret föreslås gälla för innevarande mandatperiod, och komplettera stadens internationella strategi.

Exploateringskontoret anser att det i första hand får ankomma på stadens centrala organ att ta ställning till de tre principer som föreslås styra stadens EU-arbete och tydligt kommunicera dessa.

Kontoret ser för sin del positivt på förslaget, särskilt vad gäller offentlig upphandling och att EU:s politik bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd. Det får förutsättas att det ligger inom den kommunala kompetensen för staden att, som stadsledningskontoret föreslår, ha uppfattningar om hur stor budget EU bör ha.

Exploateringskontoret vill i sammanhanget nämna att enligt bilagan ”Stadens ledning och styrning” till de senaste årens budgetar ska, för att skapa enhetlighet i begrepp och benämningar av styrdokument, framtida styrdokument vara antingen program eller riktlinjer.

Påverkansarbete i praktiken

Exploateringskontoret vill framhålla att för att ett påverkansarbete eller lobbying gentemot olika externa organ ska bli så framgångsrikt som möjligt torde det vara en fördel att bl.a. påverkan kan sättas in i tidigt skede. Dvs. gärna redan innan det föreligger ett mer eller mindre färdigt förslag eller ännu hellre att staden själv agerar som initiativtagare. Detta gäller givetvis både gentemot den nationella nivån och EU-nivån. På den nationella nivån får beslutsgången m.m. anses vara förhållandevis välkänd, transparent och lättillgänglig. När det gäller EU-nivån är det emellertid av flera skäl betydligt svårare att följa hur olika EU-förslag initieras och växer fram. Denna problematik berörs inte direkt i stadsledningskontorets förslag som inte heller närmare tar upp på vilket sätt och i vilken omfattning som nämnder och bolagsstyrelser förväntas agera.

Under rubriken ”Hur staden ska arbeta för att få genomslag för sina ståndpunkter” anger stadsledningskontoret tämligen kortfattat bl.a. följande.

Nämnder och bolag ska använda alla kanaler som står till buds för staden för att påverka EU:s beslutsfattare. Exempel är kontakter med ledamöter av det allt mäktigare Europaparlamentet, en strategisk användning av EU-projekt, samt att anordna seminarier och konferenser på för staden angelägna teman. Det är även viktigt att uppmärksamma Regeringskansliet på stadens uppfattning i EU-frågor. Som Sveriges företrädare i ministerrådet är regeringen och Regeringskansliet Sveriges främsta makthavare på EU-nivå.

Vidare anges att stadens nämnder och bolagsstyrelser ska använda stadens sam-

arbetsorganisationer Eurocities, Stockholmsregionens Europaförening (SEF) och Sveriges kommuner och landsting (SKL) för att utöva inflytande på EU-politiken.

Exploateringskontoret kan instämma i att nämnder och bolagsstyrelser bör använda alla kanaler som står till buds för att påverka EU:s beslutsfattare, men hur denna påverkan i praktiken ska bedrivas och vara organiserad framgår inte närmare av förslaget.

Exploateringskontoret noterar att förslaget till EU-positionsapper föreslås komplettera den internationella strategi som kommunfullmäktige beslutade om den 15 december 2008. I det sammanhanget fick kommunstyrelsen fullmäktiges uppdrag att samordna stadens internationella arbete. Nämnder och bolagsstyrelser fick att realisera de övergripande målen, inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet inom sina ansvarsområden.

Enligt 2008 års internationella strategi, som inte funnits med i de årliga budgetarnas förteckning över gällande stadsövergripande styrdokument, har stadens internationella arbete tre arbetsinriktningar: Positionering, Verksamhetsutveckling samt Bevakning och påverkan. Vad gäller den sistnämnda punkten anger strategin bl.a. att det handlar om att bevaka och uppmärksamma för staden viktiga EU-initiativ för att försöka påverka eller förbereda anpassningen till fattade beslut. Ett sätt att tidigt påverka anges vara att t.ex. delta i EU-relaterat policyarbete.

Enligt strategin gäller följande riktlinjer för *bevakning och påverkan*.

- Stockholms stads nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för aktiv bevakning och påverkan av sina respektive EU-policyområden.
- Stockholms stad är aktiv och driver stadens intressen i de organisationer och nätverk som staden utifrån prioriteringarna i detta tjänsteutlåtande väljer att engagera sig i.

Vidare gäller enligt strategin följande *principiella riktlinjer* för hur det internationella arbetet ska bedrivas i nämnder och bolagsstyrelser.

- Det internationella arbetet ska alltid kunna härledas till att det stöder stadens vision om ett Stockholm i världsklass samt kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål och att arbetet leder till konkret nytta för stockholmarna.
- Allt engagemang i det internationella arbetet ska bedrivas professionellt och ändamålsenligt utifrån fullmäktiges inriktningsmål.
- I utvalda internationella organisationer bör staden vara aktiv, driva stadens intressen och sträva efter ledande förtroendeposter.
- Staden ska söka relevanta samarbeten med de internationellt mest framstående i de fall de leder mot måluppfyllelse, t.ex. ledande regioner i Nordamerika och Asien.
- Staden bör arbeta holistiskt, t.ex. genom att aktivt söka samarbeten mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor.

- Staden har ingen egen utrikespolitik. Utrikespolitik är ett nationellt ansvar.
- Staden engagerar sig i arbete av biståndskaraktär enbart i de fall då finansiering till fullo sker av annan part, t.ex. SIDA.

Vad gäller stadens *internationella organisation* anger strategin bl.a. att kommunstyrelsen beslutar om stadens uppfattning i stadsövergripande EU-policyfrågor eller i frågor som har påverkan på flera nämnder/bolagsstyrelser verksamhet, medlemskap i stadsövergripande internationella organisationer, internationella avtal (exklusive EU-projekt) och större internationella engagemang. Nämnder och bolagsstyrelser beslutar om stadens uppfattning i EU-policyfrågor som är verksamhetsspecifika samt om medlemskap i verksamhetsspecifika internationella organisationer.

Nämnders och bolagsstyrelser internationella arbete ska enligt strategin ske inom given ekonomisk och verksamhetsmässig ram och ska vara en integrerad del av verksamheten t.ex. genom aktiv omvärldsbevakning, aktiv bevakning och påverkan av relevanta EU-policybeslut och verksamhetsutveckling med hjälp av EU:s fonder och program (t.ex. mellersta Östersjöprogrammet).

Exploateringsnämnden och exploateringskontoret medverkar i några internationella sammanhang. Ledamöter i exploateringsnämnden deltar regelbundet i konferenser anordnade av IFHP (International Federation of Housing and Planning) för internationellt utbyte av kunskap och erfarenhet beträffande bostäder, stadsutveckling och planering.

Flera av Stockholms politiska förtroendemen, förvaltningar, bl.a. exploateringskontoret, och bolag deltar också årligen på MIPIM (Marché International des Professionnels de L'Immobilier), Europas största fastighets- och investerarmässa som årligen äger rum i Cannes i Frankrike. Stadens deltagande syftar till att marknadsföra Stockholm som etableringsort och att knyta kontakter med investerare. Deltagandet är också en gemensam kraftsamling mellan ett stort antal kommuner och företag i bygg- och fastighetsbranschen i stockholmsregionen.

Stockholms stad är en av grundarna till den ideella föreningen Sweden Green Building Council. Föreningen bildades 2009 och verkar för grönt byggande samt för att utveckla och påverka miljö- och hållbarhetsarbetet i branschen genom att bl.a. vara opinionsbildare och som sådan bidra till att lagstiftningen främjar grönt byggande. Tjänstemän hos exploateringskontoret representerar staden i föreningens styrelse. Den svenska föreningen blev i oktober 2011 medlem i World Green Building Council som representerar hela den globala byggsektorn.

Sedan 2009 har staden också ett samarbetsavtal med Clinton Climate Initiative (CCI) om deltagande i programmet Climate Positive Development Program med projektet Stockholm Royal Seaport. Exploateringskontoret genom Norra Djurgårdsstaden Innovation svarar för detta samarbete.

Vidare har exploateringskontoret på stadsledningskontorets uppmaning utsett en tjänsteman till internationell kontaktperson med vissa samordningsuppgifter främst kopplade till internationella besök, men någon så omfattande och systematisk omvärldsbevakning och påverkan på internationella organ som 2008 års internationella

strategi förutsätter har inte utvecklats av exploateringskontoret.

Exploateringskontoret är tveksamt till om de övergripande riktlinjerna i 2008 års internationella strategi och det nu aktuella EU-positionsappret är tillräckliga för att staden ska bli framgångsrik som internationell och EU-lobbyist. Kontoret anser att stadsledningskontorets förslag bör kompletteras med mer konkret information eller riktlinjer om hur stadens omvärldsbevakning, omvärldsanalys och påverkansarbete gentemot EU i praktiken ska utformas och bedrivas. Det gäller både formella aspekter och praktiska/organisatoriska frågor. Exempelvis vilken typ av omvärldsbevakning och påverkan som ska förbehållas den politiska nivån att handha och vilken roll och vilka befogenheter som tjänstemannanivån bör ha. Det handlar också om vilka beslutsrutiner som ska gälla i samband med omvärldsbevakning och påverkansarbete. En annan fråga är vilka resurser som bör avsättas för EU-bevakning och påverkansarbete av olika slag hos både stadens centrala organ och nämnder, förvaltningar och bolag. Därtill kommer den kunskapsupbyggnad som torde vara nödvändig för dem som ska fungera som EU-bevakare och lobbyister.

Verksamhetsspecifika EU-positionsapper

Stadsledningskontoret föreslår också att berörda nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att utifrån det stadsövergripande EU-positionsappret i nära samverkan med kommunstyrelsen utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionsapper före utgången av 2012.

Om förslaget om verksamhetsspecifika EU-positionsapper ska tolkas så att bolag och nämnder ska utforma och organisera sitt eget EU-påverkansarbete, bör 2008 års internationella strategi och det stadsövergripande EU-positionsappret först kompletteras med mer tydliga förutsättningar och konkret information om hur stadens omvärldsbevakning, omvärldsanalys och påverkansarbete gentemot EU i praktiken ska utformas och bedrivas.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2012 att åberopa kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Sebastian Wiklund (V), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av Madeleine Sjöstedt m.fl. (FP) och Billy Östh m.fl. (M), *bilaga*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret tycker det är bra att staden fastslår ett gemensamt förhållningssätt till EU och EU:s politik. Det förenklar nämndernas och bolagens arbete med EU-frågor

och en ”enad linje” är en viktig del för att staden ska få gehör och genomslag för sina åsikter om EU.

Eftersom positionspapperet till delar innehåller rena politiska åsikter samtycker också kontoret till att positionspapperet gäller för innevarande mandatperiod och därefter uppdateras.

De tre ömsesidigt förstärkande principerna (beslut ska tas på rätt politisk nivå, valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö samt EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd) för stadens EU-arbete är bra och förklaras på ett bra och tydligt sätt i positionspapperet.

Kontoret ställer sig dock tveksam till att staden ska driva positionen att EU:s budget bör minskas. Ett sådant oinskränkt krav är svårt att ta ställning till. Storleken på EU:s budget och hur pengarna ska fördelas eller möjligen omprioriteras torde vara en nationell fråga för regeringen att ta ställning till. En sådan position låter dessutom EU-kritisk och går stick i stäv med den uttalade inställningen att ”staden har en positiv inställning till det europeiska samarbetet”. Däremot är självklart kostnadseffektivitet och att värna om skattebetalarnas pengar viktigt.

Kontoret är också tveksam till hållningen att EU:s jordbrukspolitik bör avvecklas. Dels saknar kontoret kompetens inom området, och dels borde även detta vara ett nationellt ställningstagande och inget som staden borde uttala sig om.

Stadens fokus bör, som så bra framgår av positionspapperet i övrigt, vara att lyfta fram de frågor som är viktiga för staden som storstad. Kontoret delar fullt ut hållningen kring bland annat miljöarbete samt upphandling, konkurrens och den inre marknaden. Att däremot peka ut områden som inte berör staden, som något som bör minskas eller avvecklas, bör staden avstå ifrån.

Kontoret delar stadsledningskontorets förslag att positionspapper ska skrivas fram för specifika verksamhetsområden. Det är här viktigt att det sker en central samordning och att det finns central hjälp, bland annat därför att vissa verksamhetsområden spänner över flera olika nämnders och bolags verksamhet. Genom samordning kan en gemensam hållning skapas.

Uppmaningen att i större utsträckning utnyttja stadens samarbetsorganisationer är bra, och stadsledningskontoret bör marknadsföra dessa bättre och ge information om på vilket sätt nämnder och bolag kan dra nytta av organisationerna.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2012 att som svar på remissen hänvisa till idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Emilia Bjuggren m.fl. (S), *bilaga*.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg (MP), *bilaga*.

Mehdi Oguzsoy (V) anmäler att han lämnar ärendet utan eget ställnings-
tagande.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 januari 2012 har i
huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsen har remitterat ett av stadsledningskontoret framtaget för-
slag till positionspapper, där staden klargör sin övergripande inställning till EU-
politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna. De föreslagna ställnings-
tagandena ska vägleda stadens påverkansarbete på EU-nivå.

Förvaltningen menar att det är positivt att klargöra stadens relation till EU-
samarbetet och att tydliggöra de konsekvenser som EU:s politik och regelverk
kan ha för stadens verksamheter. Idrottsnämndens ansvarsområde berörs till delar
såsom lagstiftningen kring säkerhetsfrågor och miljöområdet, det senare berör
bland annat byggande och renovering av idrottsanläggningar och frågor om båt-
livet. Det finns även ett tydligt behov av en samordning inom EU-området vad
gäller de nya arenakrav som presenteras från internationella förbund i olika idrot-
ter. Idrottsförvaltningen ser det som positivt att idrottsnämnden under 2012 får
möjlighet att ta ställning till ett verksamhetsspecifikt positionspapper om EU.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att
anta förvaltningens svar som sitt eget.

Reservation anfördes av Ann Marie Engel (V), *bilaga*.

Reservation anfördes av Mats Berlund (MP), *bilaga*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2012 har i
huvudsak följande lydelse.

Behovet av positionspapper

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ställer sig bakom de tre ömsesidigt för-
stärkande principer som föreslås styra stadens EU-arbete och delar uppfattningen att
staden internt ska klargöra sin inställning till EU-politik med påverkan på Stock-
holm och stockholmarna. I det sammanhanget kan det föreslagna positionspappret
spela en positiv roll som styrdokument och komplement till stadens internationella
strategi.

Förvaltningarna ser det inte lika angeläget att utforma verksamhetsspecifika po-
sitionspapper. Staden har en central internationell strategi och kulturförvaltningen
har en egen verksamhetsinriktad internationell policy. I båda dessa dokument har
EU-samarbetet en betydande plats. Kulturförvaltningen bedömer att dessa styrdö-
kument i kombination med det föreslagna centrala positionspappret samt stadens

budgetmål ger tydliga anvisningar till förvaltningarna beträffande inriktningen på EU-samarbetet. Stockholms Stadsarkiv delar denna uppfattning.

De tre principerna

Att undvika EU-lagstiftning som berör den kommunala kultursfären är enligt förvaltningarna en fortsatt viktig målsättning i linje med positionspapprets föreslagna principer om att beslut ska fattas på rätt nivå och att EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd. Ökad mobilitet och export inom kulturområdet är viktiga beståndsdelar i Stockholms internationella positionering och är samtidigt bidrag till utvecklingen av den inre marknaden.

Förvaltningarna stöder förslaget att utveckla EU-samarbetet genom etablerade samsamarbetsorganisationer. Stockholm har under en följd av år arbetat aktivt inom Eurocities Culture Forum och dess arbetsgrupper och kulturförvaltningens verksamheter deltar i internationella nätverk för bland annat kulturskolor, museer, bibliotek och festivaler.

Samtidigt är det viktigt att upprätta internationella kontakter utanför de etablerade kanalerna. Det gäller för såväl förvaltningarnas verksamheter som stadens kulturutövare och konstnärer. Kulturförvaltningen har antagit en strategi för det internationella arbetet och en struktur för detta håller på att utvecklas. Kulturskolan har till exempel en internationell samordnare som är kontaktperson för det europeiska nätverket Eurodesk. Stöd till det fria kulturlivet ges numera också till internationellt samarbete.

Förvaltningarna vill också understryka betydelsen av stadsledningskontorets samordningsarbete vad gäller EU. Arbetet för detta kan förstärkas och fler förvaltningar engageras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 6 februari 2012 att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Med en gemensam marknad behövs gemensamma EU-regler på miljöområdet. Regler som bland annat garanterar att farliga ämnen inte kommer ut på marknaden. Att ställa miljökrav vid upphandling innebär inte någon konflikt med målet att stockholmarna ska få bästa möjliga varor och tjänster till lägsta acceptabla kostnad. Staden ska självfallet i egenskap av beställare vara aktiv och ställa höga krav på kvalitet vid offentlig upphandling, även vad gäller miljökrav. Däremot bör inte EU begränsa vilka dessa krav ska vara. Nämnden anser därför att staden ska ha möjligheten att ställa miljökrav vid upphandling.

Reservation anfördes av Katarina Luhr m.fl. (MP), *bilaga*.

Reservation anfördes av Åsa Wester m.fl. (S) , *bilaga*.

Reservation anfördes av Stellan Hamrin (V), *bilaga*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 12 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningens verksamhet är beroende av EU-beslut och förvaltningen välkomnar att stadsledningskontoret skapar operativa riktlinjer för EU-arbetet och har ingen erinran om de allmänna riktlinjerna. Förvaltningen anser att det är bra som princip att ansvaret fördelas på förvaltningar och bolag och att beslut fattas i respektive nämnder och styrelser. Det är särskilt viktigt att berörda facknämnder involveras i stadens ställningstaganden i olika frågor som berör EU. EU är ju inte enbart en fråga för stadsledningskontorets internationella enhet utan berör i hög grad olika delar av stadens olika verksamheter.

Miljöförvaltningen har i många år arbetat med den problematik som finns kring kemikalier i varor. Det har konstaterats att miljöpåverkan i staden i allt högre grad orsakas av diffusa utsläpp från konsumtion av varor, och inte som förr punktutsläpp från produktion. På senare tid har denna fråga fått allt mer genomslag även i andra sammanhang: Kemikalieinspektionen har tagit fram en strategi för kemikalier i varor; media har uppmärksammat att farliga kemiska ämnen finns i de varor vi omger oss med och att de förekommer i kommunala miljöer, inte minst där barn vistas. I en studie initierad av miljöförvaltningen om bromerade flamskyddsmedel och fluorerade ämnen ibland annat förskolor, hittades anmärkningsvärt höga halter i undersökta förskolor. De höga halterna kopplades till förekomst av till exempel stoppade sittmöbler och madrasser. Mot bakgrund av dessa resultat anser förvaltningen det som angeläget att staden ges större möjlighet att välja bort farliga ämnen i upphandlingen. Att de varor som köps in till stadens verksamheter inte utsätter barn och vuxna för farliga kemikalier och att de inte släpper ut sådana till miljön, kan inte anses stå i strid med det uttalade målet att skattebetalarna får bästa möjliga varor till lägsta möjliga kostnad. Därför anser förvaltningen att det kan finnas anledning att slå fast miljöprestanda som tvingande krav.

Positionspappret betonar vikten av att använda alla kanaler som står till buds för staden för att påverka EU:s beslutsfattare. Vidare betonar positionspappret vikten av att utöver sak- och påverkansarbete inom Eurocities där förvaltningen är aktiv, även aktivt bedriva indirekt påverkansarbetet genom stadens samarbetsorganisationer Stockholmsregionens Europaförening och Sverige Kommuner och Landsting, ledamöter i Europaparlamentet, Regeringskansliet.

Miljöförvaltningen har ett bevakningsansvar för att hålla sig ajour med utvecklingen inom miljöområdet. Förvaltningen verksamhet styrs i hög grad av EU-regelverket inom en rad områden såsom kemikalier, livsmedel, hälsoskydd, buller, luftkvalitet, energieffektivitet, klimatåtgärder, vattenarbete med mera.

Genom Eurocities bedriver förvaltningen sak- och påverkansarbete i enskilda frågor. Utöver detta påverkansarbete genomför förvaltningen punktinsatser när det gäller EU-påverkan. Att bedriva påverkansarbete samt att anordna seminarier och konferenser på EU-tema i enlighet med positionspappret inom förvaltningens samtliga bevakningsområden förutsätter ökade resurser och kompetensutveckling. Förvaltningen har därför begränsade möjligheter att utarbeta positionspapper för alla dessa områden under 2012 och anser därför att det istället finns behov av ett mer aktivt utbyte mot kommunerna från departement och Sveriges Kommuner och Landsting. Detta särskilt i ett tidigt skede i de processer som kan leda till beslut i

EU som påverkar kommunerna.

Även om specifika ämnesområden ej är föremål för bedömning i positionspapperet vill förvaltningen ändå påpeka att EU-rätten har utvecklats, inte minst inom miljöområdet, så att en allt större del av den lagstiftning staden har tillsyn över nu är gemensam inom EU, eller beroende av EU-gemensamma regler. Dock saknas fortfarande i stor utsträckning EU-gemensam lagstiftning som reglerar innehållet av kemiska ämnen i varor. Kemikalieinspektionen pekar i sin ”Handlingsplan för en giftfri vardag” på flera områden där Sverige bör driva på för skärpta och tydligare EU-regler. Bland annat nämns behovet av ytterligare krav på företagen att ta fram kunskap om ämnens hälso- och miljöfarlighet, av förbud mot kemiska ämnen som hanteras i vardagen och som innebär klara risker, av krav på att information om farliga ämnen i varor når tillverkare, importörer, försäljare och att dessa förmedlar den vidare till konsumenten. Varors miljöpåverkan är särskilt tydlig i en storstad som Stockholm, och förvaltningen har under de senaste åren prioriterat tillsynsinsatser inom området. I dessa satsningar har dock behovet av en tydligare lagstiftning blivit uppenbart. Kemikalieinspektionens analys av utvecklingsbehoven för EU-lagstiftningen inom området kemikalier i varor verkar vara välgrundad. Förvaltningen bedömer att detta område kommer vara ett viktigt utvecklingsområde inom EU-rätten. Kommunstyrelsen har i sitt tjänsteutlåtande i samband med Miljöprogrammet 2012-2015 föreslagit att miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att utveckla en kemikalieplan för staden. Förvaltningen avser att återkomma i denna plan och där beskriva ståndpunkter och förslag avseende hur EU-rätten inom området kemikalier i varor behöver utvecklas.

Servicenämnden

Servicenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2012 att åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stöder i stort förslaget till positionspapper om EU, staden och stockholmarna. Genom positionspapperet lägger Stockholm stad grunden för ett gemensamt förhållningssätt gällande EU:s politik vilket skapar en större trovärdighet i stadens agerande.

Syftet med positionspapperet är att lyfta fram Stockholm stads övergripande inställning i EU-frågor och inte att utarbeta detaljerade ståndpunkter om all EU-politik som kan tänkas påverka staden. Detta anser förvaltningen vara en grundförutsättning för positionspapperet då EU:s politik skapar flertalet regelverk som kan vara väldigt omfattande till sin natur och således svåra att hantera.

I positionspapperet anges det att en av de tre principerna är valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö. I detta fastslås att syftet med offentlig upphandling bör vara att ge skattebetalarna varor och tjänster av hög kvalitet och att regelverket ska ge staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar utan att det är ett tvingande krav. Förvalt-

ningen anser att det kan finnas ett värde med att höja ambitionsnivån för miljövänliga lösningar inom offentlig upphandling. Detta behöver inte betyda nya krav för miljövänliga lösningar, utan det kan innebära ett förtydligande och förenklande av existerande möjligheter att ställa miljörelaterade krav. Att höja ambitionsnivån bör inte gå emot grundkravet för offentlig upphandling, det vill säga att ge kvalitativa varor och tjänster till lägsta acceptabla kostnad. Tvärtom borde en höjd ambitionsnivå inom miljöområdet gå hand i hand med vad som är lägsta acceptabla kostnad och därmed också förstärka grundkravet.

Förvaltningen noterar att den internationella strategin är ett viktigt dokument som positionspapperet ska komplettera. Det bör därför övervägas om denna strategi ytterligare ska beskrivas i positionspapperet. Denna strategi bygger på att Stockholm stads internationella arbete ska bidra till att uppfylla Vision 2030 samt stadens inriktningsmål. Positionspapperets principer anknyter också i viss mån till detta vilket förvaltningen tycker är positivt. På detta sätt skapas en röd tråd i stadens arbete vilket ger bra förutsättningar för att forma Stockholm stads framtida utveckling.

Vidare har Stockholms stads nämnder och bolagsstyrelser via den internationella strategin ett utpekat ansvar för att bevaka och påverka de EU-områden som berör de egna verksamheterna. Dessa områden ska nu utifrån positionspapperets principer kompletteras med verksamhetsspecifika EU-positions-papper som visar stadens position i frågan. Detta utgör således ett komplement till ett redan pågående arbete och det är positivt att staden inte bygger nya strukturer utan istället fördjupar ett redan pågående arbete. Avslutningsvis vill förvaltningen framhålla att det är viktigt att Stockholm stad använder alla möjligheter att påverka den EU-politik som har ett direkt inflytande på stadens invånare.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 februari 2012 följande.

1. Socialnämnden hänvisar i huvudsak till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
3. Därutöver anför nämnden följande.

Allt fler företag arbetar med socialt ansvarstagande och inser att det är en fråga som ligger i tiden och som dessutom ger värdefull goodwill. Stockholm har ambitionen att bli en stad i världsklass och bör därmed på ett tydligt sätt främja socialt ansvarstagande och hållbar utveckling. Vid upphandlingar ska Stockholms stad kunna begära att leverantörer uppfyller ett antal fastställda sociala krav. Stockholms stad är en stor aktör på upphandlingsmarknaden. Om staden ställer sociala krav vid upphandlingar påverkar det därmed leverantörerna och bidrar till att vi bygger ett bättre

samhälle.

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Isabel Smedberg-Palmqvist (FP), och ledamoten Stina Bengtsson (C) reserverade sig till förmån för eget beslut, *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Isabel Smedberg-Palmqvist (FP), och ledamoten Stina Bengtsson (C), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av Stefan Nilsson m.fl. (MP), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av Inger Stark (V), *bilaga*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

De beslut som fattas på EU-nivå har stor betydelse för verksamheten inom staden och för stockholmarna. Det är viktigt att staden har ett genomtänkt och strategiskt förhållningssätt gentemot EU-politiken för att tillvarata stadens och stockholmarnas intressen. Det är bra att komplettera stadens internationella strategi med centrala och vägledande principer på det sätt som föreslås i förslaget till positionspapper. För socialnämnden är det av stor vikt att den sociala dimensionen och möjligheten att uppnå sociala mål avspeglas i positionspappret.

I stadens internationella strategi är beslutsordningen fastställd enligt principen att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för policybevakning medan nämnder och fackförvaltningar har ansvar för det specifika sakområdet. Det är en rimlig, men inte alla gånger enkel fördelning i praktiken. Vissa frågor berör inte tydligt bara en nämnd/förvaltning utan kan få konsekvenser för flera nämnder/förvaltningar och kräver då samråd med kommunstyrelsen och andra nämnder. I de verksamhetsspecifika positionspapper som de olika nämnderna och bolagen föreslås få i uppdrag att ta fram kan man ytterligare tydliggöra hur man ska samarbeta i olika frågor.

Förvaltningen instämmer i att det är viktigt att aktivt använda sig av och delta i arbetet i europeiska samarbetsorganisationer. Socialförvaltningen samordnar och stödjer ESF-ansökningar (ESF – Europeiska socialfonden). Förvaltningen arbetar även aktivt inom Eurocities sociala forum och är representerad i forumets samtliga sju arbetsgrupper. Genom arbetet i Eurocities erhålls värdefullt erfarenhetsutbyte och inspiration från goda exempel m.m.

Bland annat utifrån erfarenheter från det europeiska samarbetet har förvaltningen synpunkter på två aspekter inom en av de tre föreslagna ömsesidiga principerna som föreslås styra stadens EU-arbete.

Valfrihet kostnadseffektivitet och miljö.

- *Det primära syftet med all offentlig upphandling bör vara att ge skattebetalarna varor och tjänster av hög kvalitet till lägsta acceptabla kostnad. Det är angeläget att regelverket ger staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar, utan att slå fast detta som ett tvingande krav.*

Förvaltningen har genom samarbetet i Eurocities fått kännedom om ett flertal goda exempel på hur en stad kan styra upphandlingar genom att kräva att leverantörer uppfyller ett antal fastställda sociala krav. Det kan handla om krav på att en andel av nyanställd personal ska vara arbetslösa ungdomar eller krav på att ta emot praktikanter. Förvaltningen ser det inte som negativt om EU främjar en sådan utveckling med till viss del tvingande krav för att påskynda en utveckling av socialt ansvar i upphandlingar.

Valfrihet kostnadseffektivitet och miljö.

- *Staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen.*

Förvaltningen menar att det finns goda exempel på stödformer i andra europeiska städer, såsom exempelvis Bologna där den sociala ekonomin är stor, som ger möjlighet för många människor att komma in på arbetsmarknaden eller tillbaka till den. Det kan finnas anledning att i större utsträckning stödja och prova modellen med sociala företag som rehabilitering för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden under lång tid. Sociala företag kan vara ett bra alternativ för målgrupper som exempelvis personer med funktionsnedsättning, långtidsarbetslösa och personer på väg ut ur missbruk. I enlighet med EU:s 2020 strategi: *en smart och hållbar tillväxt för alla* är det viktigt att finna metoder för att tillväxten verkligen ska komma alla till del.

Social inkludering står högt på EU:s och nämndens agenda, det finns därmed anledning att öppna upp arbetsmarknaden för fler med tanke på att Stockholms stad liksom många andra europeiska städer står inför ett generationsskifte och framöver har stort behov av arbetskraft. Därmed är det extra angeläget att inkludera dem som idag står utanför arbetsmarknaden med olika metoder som ger sociala vinster som till exempel socialt företagande.

Sammantaget anser förvaltningen att det är angeläget att staden har en tydlig strategi för nämndernas och bolagens EU-arbete men att det vore värdefullt om den sociala dimensionen och möjligheten att uppnå sociala mål mer påtagligt avspeglas i positionsappret. Det positivt att stora europeiska städers viktiga roll i att främja en gynnsam utveckling för Europas befolkning betonas i positionsappret.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 november 2011 som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att godkänna stadsledningskontorets förslag till positionspapper.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge kontoret i uppdrag att före utgången av 2012 i nära samverkan med kommunstyrelsen (dvs. stadsledningskontoret) utarbeta ett verksamhetsspecifikt EU-positions-papper för stadsbyggnadskontoret.

Reservation anfördes av Daniel Helldén m.fl. (MP), *bilaga*.

Reservation anfördes av Sebastian Wiklund (V), *bilaga*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 november 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna är ett bra initiativ till att klargöra stadens övergripande inställning till EU-politik och dess påverkan på Stockholm och dess invånare. Kontoret tolkar positions-pappret som ett konkretiseringssteg av stadens internationella strategi. Genom fastläggande av ett positionspapper kan medvetenheten om internationella frågor höjas på kontoret och bland dess medarbetare. Vidare kan positionspappret fungera som ett stöd i det löpande arbetet med internationella frågor på så sätt att det blir en tydlig bas att gå tillbaka till när tjänstemän uttalar sig om stadsrelaterade frågor i olika internationella sammanhang. Avslutningsvis förordar kontoret godkännandet av det stadsövergripande positionspappret då det underlättar för alla som representerar staden att tala med en röst. Stadens inställning till EU-arbete förtydligas.

Kontoret ser fördelen med att ta fram ett verksamhetsspecifikt EU-positions-papper för just stadsbyggnadskontorets verksamhet. Den stora vinsten blir förtydligande av den röda tråden mellan det som händer på EU-nivå och den egna verksamheten. Därför föreslås kontoret aktivt delta i arbetet med att ta fram ett sådant dokument.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 2 februari 2012 att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Emilia Hagberg m.fl. (MP), *bilaga*.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 december 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Målet med positionspappret är att klargöra de centrala principer som ska vara vägledande när staden utarbetar sin inställning till konkreta EU-initiativ och trafikkontoret ställer sig positiva till stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna.

För att få ett ökat genomslag för stadens ståndpunkter betonas i positionspappret vikten av att förutom direkt påverkansarbete även aktivt använda stadens samarbetsorganisationer. Det handlar huvudsakligen om Eurocities, Stockholmsregionens Europaförening (SEF) och Sveriges kommuner och landsting. Kontorets delaktighet i de utpekade samarbetsorganisationerna har varit begränsad och kontoret kommer under 2012 att se över sitt deltagande i framför allt Eurocities och då i huvudsak inom de två forumen Environmentforum och Mobilityforum. Ett aktivt deltagande i de olika organisationerna är dock resurskrävande och nyttan av ett deltagande måste alltid vägas mot kostnaden och i anspråkstagande av resurser på kontoret.

Vad gäller det föreslagna uppdraget att utarbeta verksamhetsspecifika EU-positions-papper så ställer sig trafikkontoret positiva till uppdraget men anser att skulle vara bra ifall nämnderna först ges tid att se över de interna resurserna och sitt deltagande i de utpekade samarbetsorganisationerna. Kontoret anser av denna anledning att uppdraget att ta fram verksamhetsspecifika EU- positionspapper bör skjutas fram till 2013-06-30.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att anta förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Ingegerd Akselsson Le Douaron m fl (MP), *bilaga*.

Reservation anfördes av Måns Almqvist (V), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog m.fl. (S), *bilaga*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

I stadsledningskontorets förslag betonas vikten av såväl direkt påverkansarbete som ett aktivt användande av stadens samarbetsorganisationer. Det handlar i huvudsak om Eurocities, Stockholmsregionens Europaförening (SEF) och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Förvaltningen instämmer i att ett aktivt samarbete inom området har ett mervärde.

Enligt förvaltningens mening är stadens positionspapper tillräckligt för utbildningsnämndens verksamhet.

I övrigt har förvaltningen inga synpunkter.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen och att beslutet omedelbart justeras.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 februari 2012 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remiss "Positionspapper om EU; staden och stockholmarna".

Reservation anfördes av Christopher Ödmann m.fl. (MP), *bilaga*.

Reservation anfördes av Torun Boucher (V), *bilaga*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Äldreförvaltningen ser positivt på att Stockholms stad utformar ett positionspapper om EU, staden och stockholmarna där vissa principiella ställningstaganden klargörs.

Förvaltningen delar till stora delar stadsledningskontorets inställning till EU och dess regelverk. Strategin att så tidigt som möjligt delta i processer som leder till framtida lagstiftning liksom att Stockholms stad är en aktiv medlem i de olika samarbetsorganisationerna ser äldreförvaltningen som en naturlig del i ett allt tätare europeiskt samarbete.

Äldreförvaltningen vill dock poängtera att detta ställer krav på personella resurser och kunskap som idag kanske inte finns tillgänglig på stadens förvaltningar. Att följa en lagstiftnings- och påtryckningsprocess, må vara genom stadens centrala ombud, kräver ett engagemang som ska vägas mot att lösa andra uppgifter.

Vad gäller att **beslut ska fattas på rätt politisk nivå** vill äldreförvaltningen anförda följande:

Förvaltningen delar helt stadsledningskontorets beskrivning av stadens behov av handlingsutrymme för organiserandet av allmännyttiga tjänster. Exempelvis möter äldreomsorgen i olika delar av Europa delvis skiftande utmaningar och är därför organiserad utefter lokala förutsättningar. Att genom överstatlig lagstiftning försöka reglera denna skulle förmodligen hindra en positiv utveckling av äldreomsorgen i Stockholms stad.

Vad gäller **valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö** vill äldreförvaltningen lämna följande kommentar:

Sedan 2002 genomförs upphandlingar av hemtjänst som kvalitetsupphandlingar och sedan 2008 upphandlingar av vård- och omsorgsboenden enligt samma princip. Sammanfattningsvis innebär kvalitetsupphandling att staden fastställer pris och kvalitetsnivå för en viss tjänst. Det anbud som visar sig innehålla bästa möjliga verksamhet för den givna penga vinner uppdraget.

Även om Stockholms stad fastställer priset för en viss tjänst innebär det inte med automatik att det är den lägsta kostnad som kan antas innebära tillräcklig kvalitet.

Vid upphandling av äldreomsorg använder sig Stockholms stad idag av både Lagen om offentlig upphandling LOU och Lagen om valfrihet LOV. Den förstnämnda medger kvalitetsupphandling och den sistnämnda är helt och hållet utformad för detta ändamål. Det finns alltså idag ingen motsättning mellan EU:s regelverk och Stockholms stad sätt att upphandla.

Äldreförvaltningen delar helt uppfattningen att **EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd**. Förvaltningen delar stadsledningskontorets inställning men ser i likhet med ett ökat engagemang i påtryckningsprocessen att också detta kräver mer av förvaltningarnas internationella arbete än vad som är fallet idag.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Anders Löwdin (S), *bilaga*.

Reservation anfördes av Cecilia Obermüller (MP), *bilaga*.

Reservation anfördes av Lillemor Samuelsson (V), *bilaga*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 december 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har i stort inga invändningar till stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna. Förvaltningen har bara två synpunkter enligt nedan.

Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö. Offentlig upphandling

Av remissen framgår att EU:s reglering av offentlig upphandling för närvarande är föremål för översyn. I detta sammanhang diskuteras bland annat hur offentliga myndigheters köp av varor och tjänster ska kunna användas för att uppnå mål inom andra politikområden. Staden anser att det primära syftet med all offentlig upphandling ska vara att säkerställa att skattebetalarna får bästa möjliga varor och tjänster till lägsta acceptabla kostnad. Det är samtidigt angeläget att EU:s reglering ger staden möjlighet att använda upphandling för att exempelvis stimulera miljövänliga innovationer. Detta bör dock vara upp till staden själv och inte ett krav fastställt i lag. Grundkravet för all offentlig upphandling – att ge kvalitativa varor och tjänster till lägsta möjliga kostnad för Stockholms skattebetalare – får inte gå förlorat. I stadens budget framhålls att Stockholm ska behålla sin tätposition i klimat- och miljöarbetet.

Förvaltningen vill understryka det angelägna i att EU:s reglering inte förhindrar

att i upphandlingar ställa krav på miljövänliga lösningar såsom t. ex. närproducera-
de livsmedel till av staden finansierade verksamheter för att undvika långväga
transporter.

Verksamhetsspecifika positionspapper

Stadsledningskontoret menar att syftet med positionspapperet är att klargöra de
centrala principer som ska vara vägledande för staden när den utarbetar sin inställ-
ning till konkreta EU-initiativ som är övergripande och gäller för alla nämnder och
bolag.

Istället för att stadsdelsnämnderna utarbetar egna verksamhetsspecifika posi-
tionspapper som kan bli olika mellan olika stadsdelsnämnder föreslår förvaltningen
för att få samstämmighet och för att minska stadens administration att stadens posi-
tion i verksamhetsspecifika frågor för stadsdelsnämnderna inarbetas i budget 2013.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den
9 februari 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som nämndens
svar på remissen.

Reservation anfördes av Rosa Lundmark (V), *bilaga*.

Reservation anfördes av Magnus Dannqvist m.fl. (S), *bilaga*.

Reservation anfördes av Åsa Öckerman m.fl. (MP), *bilaga*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den
16 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser till att börja med att ett positionspapper i sig kan vara till nytta för
Stockholms stad. En stor del av de kommunala besluten påverkas direkt eller indirekt
av EU. Förvaltningen bedömer dock att en stadsdelsnämnds möjligheter att påverka
EU utifrån positionspappret är begränsade.

Att, som i den första principen, arbeta för att beslut ska fattas på rätt politisk nivå
är angeläget. Det är också strategiskt riktigt att knyta an det till subsidiaritetsprincipen
som redan finns fastställd i EU:s fördrag. Den naturliga följdfrågan är dock vad som är
den rätta politiska nivån för respektive fråga. Detta ges det viss vägledning om i för-
slaget. Exempelvis anges att en mångfald av välfärdsmodeller är en styrka för Europa.
Förvaltningen har inget att invända mot den hållningen.

Den andra principen "Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö" ligger i linje med
de mål som finns i Stockholms stads budget. Förvaltningen ser det som naturligt att
positionsappret har samma eller liknande fokus som budgeten. Dock vore det en
fördel om denna princip, precis om den första och tredje principen formuleras som ett
ställningstagande eller riktning, snarare än ett konstaterande.

Det är positivt att offentlig upphandling tas upp i förslaget till positionsappret.

Offentliga upphandlingar sker till omfattande belopp och berör i många fall tjänster som är viktiga ur medborgarperspektiv, så kallade välfärdstjänster. I förslaget anges att grundkravet för offentlig upphandling är att få kvalitativa varor och tjänster till lägsta möjliga kostnad för Stockholms skattebetalare. Denna formulering ställer sig förvaltningen något frågande till. Många av välfärdsupphandlingarna sker med tilldelningsgrunden ekonomiskt mest fördelaktiga där priserna redan är fastställda och anbudsgivarna konkurrerar om kvalitet. Mot denna bakgrund bör ett grundkrav formuleras som även täcker in de rena kvalitetsupphandlingarna.

Förvaltningen ser det som positivt att vikten av miljöhänsyn poängteras. Samtidigt kan det vara problematiskt att enbart förlita sig på frivilliga initiativ, framförallt på upphandlingsområdet. Många frivilliga initiativ exempelvis på livsmedelsområdet kan lätt betraktas som otillåtna enligt den ickediskrimineringsprincip som genomsyrar all offentlig upphandling. Om EU har fastställt en viss standard kan den dock aldrig vara diskriminerande, vilket förenklar för de upphandlande myndigheterna. Motsvarande frågeställningar kan även uppkomma vid sociala hänsyn. Att exempelvis ställa vissa arbetsrättsliga krav kan vara svårt för en upphandlande myndighet. Tydligare EU-regler för miljöhänsyn och sociala hänsyn skulle därför förenkla arbetet för staden och andra upphandlande myndigheter.

I upphandlingssammanhang är det också angeläget att uppmärksamma frågan om direktupphandlingar. Nuvarande lagstiftning, som grundar sig på EU-direktiv, ger ett mycket snävt utrymme att göra direktupphandlingar. En situation som blir mer och mer vanlig är att staden står avtalslös eftersom det gamla avtalet har löpt ut och den nya upphandlingen är överprövad. Rättspraxis ger mycket begränsade möjligheter att göra direktupphandlingar med hänsyn till synnerlig brådska. I den akuta situationen kan staden därför stå inför valet att riskera en otillåten direktupphandling eller stå utan en vara eller tjänst man är skyldig att tillhandahålla enligt annan lagstiftning. En särskild översyn av direktupphandlingsmöjligheterna vore därför önskvärd.

Beträffande den tredje föreslagna principen om att EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd har förvaltningen inga invändningar mot. Förvaltningen ser positivt på särskilda analyser av följder för städer och samråd med lokala folkvalda myndigheter inför olika EU-beslut. Samtidigt åläggs berörda nämnder och bolag att med utgångspunkt i det stadsövergripande positionspappret utarbeta verksamhetsspecifika positionspapper. Förvaltningen ställer sig frågande till om detta behövs för varje stadsdelsnämnd. Sådana positionspapper bör i första hand kunna arbetas fram av kommunstyrelsen eller berörda facknämnder, möjligen med medverkan från stadsdelsförvaltningarna i form av referensgrupper eller inom ramen för befintliga samverkansgrupper. Ett förtydligande i slutversionen av positionspappret i det avseendet vore därför önskvärt.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att anta förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Reservation anfördes av Gunnar Sandell m.fl. (S), *bilaga*.

Reservation anfördes av Sebastian Sandström m.fl. (MP), *bilaga*.

Reservation anfördes av Thereza Nordlund (V), *bilaga*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att ett positionspapper om EU tagits fram i vilket principer som ska styra stadens EU-arbete fastställs. Principerna ska vara vägledande för inställningen till konkreta EU-förslag och även för stadens påverkansarbete på EU-nivå. Frågor av den karaktären avgörs sällan av den enskilda nämnden. Förvaltningen ställer sig därför tveksam till att varje nämnd och styrelse utifrån förslaget ska utarbeta egna lokala positionspapper.

Förvaltningen vill särskilt lyfta några av principerna som vi bedömer påverkar nämnden mer än andra. Dessa är att insatser från EU ska ge ett tydligt mervärde jämfört med kommunal politik, att regelverket kring upphandling inte är för begränsande för lokala behov samt att frivilliga insatser bör föredras framför nya EU-lagar.

Områden där EU-beslut får genomslag i nämndens och förvaltningens eget arbete är bland annat upphandling, arbetstidsförläggning, utformning av lekplatser och skötsel av bad. Alltför detaljerade riktlinjer kan i dessa fall verka begränsande när man strävar efter att bedriva en verksamhet utifrån lokala behov, önskemål och förutsättningar.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2012 att

1. godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det som svar på remissen till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av Abit Dundar (FP) och Lars Svärd m.fl. (M), *bilaga*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

En stor del av de kommunala besluten påverkas direkt eller indirekt av EU. Förvaltningen anser därför att det är positivt att staden klargör sin inställning till EU-politik med inverkan på staden och stockholmarna så att stadens olika nämnder och bolag arbetar utifrån gemensamma principer i sitt EU-arbete.

1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå

Förvaltningen instämmer i att beslut ska fattas på rätt politisk nivå och att EU därmed ska fokusera på de områden där unionspolitik har ett tydligt mervärde enligt den s.k. subsidiaritetsprincipen. Förvaltningen menar att staden i den del som staden har rådighet över redan arbetar efter denna princip.

2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö

Förvaltningen stödjer uppfattningen att EU:s fokus bör ligga på fullbordandet av den inre marknaden. Företag i stockholmsregionen kan delta i upphandlingar i hela EU och företag i hela EU kan delta i upphandlingar i stockholmsregionen. Ju fler aktörer som deltar i dessa upphandlingar desto större är möjligheten att hålla nere kostnaden för staden vilket ligger i linje med de mål som finns i Stockholms stads budget.

Offentliga upphandlingar sker till omfattande belopp och berör många stockholmare. I förslaget anges att ”grundkravet för offentlig upphandling är att få kvalitativa varor och tjänster till lägsta möjliga kostnad för Stockholms skattebetalare”. Förvaltningen vill tydliggöra att många av entreprenad -upphandlingarna sker med fasta priser där anbudsgivarna istället konkurrerar om kvalitet en s.k. ren kvalitetsupphandling. Det är önskvärt att formulera upphandlingsreglerna så att de även innefattar kvalitetsupphandlingar, då de utgör ett en viktig del av stadens upphandlingar.

När det gäller de formulerade principerna kring valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är förvaltningen tveksam till positionspapperets förslag om att staden ej ska förorda att ha miljövänliga lösningar som tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Miljöområdet är ett område där unionspolitik har ett stort mervärde. Att Stockholm frivilligt väljer miljövänliga lösningar innebär inte att så sker överallt inom övriga delar av EU-området.

EU:s regelverk på miljöområdet, i de fall de är tvingande, behöver inte heller vara av nackdel för staden då en viss fastställd standard aldrig riskerar att vara diskriminerande och därför inte kan betraktas som otillåten, enligt den ickediskrimineringsprincip som genomsyrar all offentlig upphandling.

3. EU:s politik ska vara välavvägd och välunderbyggd

Förvaltningen delar likaså synpunkten att EU:s politik bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd, samt att EU ska lagstifta endast om det är nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen.

I positionspapperet anges att berörda nämnder och bolag ska ges i uppdrag att utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionsapper under år 2012.

Förvaltningen anser att detta inte är nödvändigt. Förvaltningen bedömer att den internationella strategin i kombination med det föreslagna centrala positionsappret samt stadens budgetmål ger tydliga anvisningar till förvaltningarna beträffande inriktningen på EU-samarbetet.

Avslutningsvis vill förvaltningen framföra betydelsen av stadsledningskontorets samordningsarbete vad gäller EU. Arbetet för detta kan förstärkas och fler förvaltningar engageras. Förvaltningen har en tradition av att aktivt delta i utvecklingen av staden för stockholmarna genom angelägna EU-projekt.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Reservation anfördes av Lars Jakobsson m.fl. (MP), Leif Larsson (V), Bengt Roxne m.fl. (S), *bilaga*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom stadens Positionspapper om EU, staden och stockholmarna. Det är angeläget att staden har en gemensam hållning och strategi gentemot EU, i att bevaka och vara en aktiv part, för att så lång som möjligt kunna vara med och driva de förslag som diskuteras i en riktning som gynnar staden. Det är också angeläget att inriktningen i positionspappret följer kommunfullmäktiges mål.

Förvaltningen anser att de avgränsningar som görs i positionspappret avseende den inre marknaden är väl formulerade. Det är viktigt att inte EU lagstiftar mer än nödvändigt, det starka lokala självstyret vi har i Sverige är viktigt att värna liksom och, som det står i positionspappret, att EU bör avhålla sig från att reglera politikerområden som sköts bäst lokalt.

Det är också viktigt att staden drar nytta av den stora potentiella möjlighet staden har av EU:s inre marknad, i form av fri konkurrens där staden kan köpa varor och tjänster från hela EU, i och med att vi har så stor andel välfärdstjänster i kommunal regi. Den fria konkurrensen innebär att stadens upphandlingssystem kan behöva förbättras och förfinas. Upphandlingarna innebär i sin tur att staden behöver medel och verktyg för att utveckla uppföljningarna.

Det krävs en stor kunskap om både innehåll, process och EU:s inre organisation för att kunna på ett konstruktivt sätt kunna påverka i önskad riktning. Stadens inriktning att samverka med, och påverka genom, andra organisationer såsom Eurocities, Stockholmsregionens Europaförening samt Sveriges kommuner och landsting för större möjlighet att utöva inflytande är bra.

Inom staden anser förvaltningen att ansvaret för de verksamhetsspecifika EU-ärendena bör samordnas av de centrala nämnderna som exempelvis äldrenämnden, socialtjänstnämnden, utbildningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden i nära samverkan med Kommunstyrelsen och att stadsdelsnämnderna bör bjudas in till informations- och samrådsmöten i aktuella frågor.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från kommunstyrelsen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att besvara remissen med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Reijo Kittilä (V), *bilaga*.

Reservation anfördes av Anders Ödmark m.fl. (MP), *bilaga*.

Catarina Agrell m.fl. (S) deltog inte i beslutet.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen har en mycket begränsad kompetens när det gäller EU och EU-rätt. Förvaltningen har dock inga invändningar mot de slutsatser som dras och ställningstaganden som föreslås i remissmaterialet.

Förvaltningen förutsätter av flera skäl att underlag till de lokala positionspapper som ska utarbetas under året åtminstone när det gäller stadsdelsnämnderna i princip utarbetas genom den kompetens som finns centralt i staden. Den kompetens som krävs finns inte inom alla stadsdelsförvaltningar. Stadsdelsnämnderna har samma grunduppdrag från kommunfullmäktige och måste av likställighetsskäl förhålla sig enhetligt/likställt gentemot såväl stockholmarna som marknaden.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Normalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Anita Lindskog m.fl. (S), *bilaga*.

Reservation anfördes av Nicke Grundberg m.fl. (MP) , *bilaga*.

Reservation anfördes av Hans Enroth (V), *bilaga*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att staden klargör sin inställning till EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna, men anser att ansvaret för att ta fram verksamhetsspecifika positionspapper bör vara stadsövergripande och inte, som föreslås i remissen, ges som uppdrag till nämnderna.

Förvaltningen instämmer i att beslut ska fattas på rätt politisk nivå och att EU därmed ska fokusera på de områden där unionspolitik har ett tydligt mervärde.

Likaså delar förvaltningen synpunkten att EU:s politik bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd, samt att EU ska lagstifta endast om det är nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen.

Förvaltningen instämmer i att det är angeläget att regelverket ger staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar, utan att slå fast detta som ett tvingande krav.

Förvaltningen tar inte ställning till de övriga förslagen i positionsappret.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Jacob Dencker m.fl. (MP), samt Anki Erdmann m.fl. (V), *bilaga*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd delar i stort stadsledningskontorets förslag till inriktning för stadens övergripande inställning till EU-politik, med påverkan på Stockholm och stockholmarna. Inom Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd finns ett Europa Direktkontor som ingår i EU-kommissionens nätverk och vars huvudsakliga uppgift är att vara ett informationskontor för stadens invånare och öka kunskapen om den Europeiska unionen. Europa Direkt arbetar uppsökande gentemot skolor, föreningar och företag samt arrangerar seminarier och konferenser som är i linje med stadens policy för EU-politik.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att anta stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Reservation anfördes av Ewa Larsson m.fl. (MP), *bilaga*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 december 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Det är positivt att stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till positionspapper där staden klargör sin övergripande inställning till EU med påverkan på Stockholm och stockholmarna. En klar inställning är viktigt för att kunna tillgodose stadens intressen på den europeiska politiska arenan. Framtagandet av ett vägledande positionspapper där staden klargör sin övergripande inställning till EU-politik gör det enklare för invånarna att förhålla sig till EU och dess institutioner. Att förstärka tre redan förekommande principer i ett positionspapper för staden, är önskvärt i ett föränderligt och

dynamiskt EU.

Stadsledningskontorets förslag 1. Beslut ska fattas på rätt politisk nivå.

Ovanstående princip, den s.k. subsidiaritetsprincipen slår fast att unionen ska vidta en åtgärd endast om och i den mån målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva på nationell eller kommunal nivå. Subsidiaritetsprincipens centrala innehåll är att beslut ska fattas så effektivt och så nära medborgarna som möjligt. Förvaltningen menar att staden i den del som staden har rådighet över redan arbetar efter denna princip.

Stadsledningskontorets förslag 2. Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö

Förvaltningen stödjer uppfattningen att EU:s fokus bör ligga på fullbordandet av den inre marknaden. Företag i stockholmsregionen kan delta i upphandlingar i hela EU och företag i hela EU kan delta i upphandlingar i stockholmsregionen. Ju fler aktörer som deltar i dessa upphandlingar desto större är möjligheten att hålla nere kostnaden för staden.

Stadsledningskontorets förslag 3. EU:s politik skall vara välavvägd och välunderbyggd

Förvaltningen delar uppfattningen att EU ska lagstifta endast om det är absolut nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen. Förvaltningen anser att fokus bör ligga på stadens eget arbete i förhållande till EU. Om Skarpnäcks stadsdelsnämnd innefattas av uppdraget att utarbeta verksamhetsspecifika positionspapper behövs vägledning och information från stadsledningskontoret.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 februari 2012 att godkänna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen samt att omedelbart justera punkten.

Reservation anfördes av Robert Lagergren (S), Rebwar Hassan (MP), och Rudy Espinoza (V), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av Rebwar Hassan (MP), *bilaga*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Skärholmens stadsdelsförvaltning ser positivt på att ett förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna har tagits fram. Positionspappret underlättar arbetet kring ställningstaganden inom EU-frågor och hur stadsdelen aktivt ska arbeta med EU-projekt. En klar och tydlig policy banar vägen för konsekventa och likartade bedömningar över hela staden.

Skärholmens stadsdelsförvaltning vill bli mer aktivt i sitt EU-arbete och ser möjligheterna med att sprida de goda exempel som finns i stadsdelen och stärka Skärholmens namn i dessa sammanhang. Olika transnationella samarbeten erbjuder även en möjlighet att inhämta nya perspektiv och ta del av andra lyckade projekt från stadsde-

lar med liknande profil som Skärholmen.

Positionspappret är gediget och med det som utgångspunkt ser Skärholmens stadsdelsförvaltning inga skäl till att producera ett eget. De principer som slås fast i förslaget är tillräckliga för att vägleda stadsdelen i sitt arbete.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), *bilaga*.

Reservation anfördes av Jonas Ljungstedt (V), *bilaga*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 december 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen har tagit del av positionspappret och stödjer stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU.

Förvaltningen föreslår dock att under punkt 2 angående upphandling av varor och tjänster att begreppet skattebetalare byts mot det mer neutrala medborgarna, då det annars skulle kunna feltolkas som om inte alla har rätt till varor och tjänster av hög kvalitet till lägsta kostnad utan endast de som är skattebetalare. I staden finns bland annat barn och ungdomar som inte betalar skatt.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Gunnar Ågren (V), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av Erik Malm (MP), *bilaga*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det är positivt att staden klargör sin inställning till EU-politik med inverkan på staden och stockholmarna så att stadens olika nämnder och bolag arbetar utifrån gemensamma principer i sitt EU-arbete.

Beträffande de principer som föreslås vägleda stadens EU-arbete instämmer förvaltningen i att beslut ska fattas på rätt politisk nivå och att EU i linje med detta bör fokusera på insatser inom områden där unionspolitik ger klara fördelar jämfört med kommunal och nationell politik. Det är också viktigt med principen om att EU:s politik

bör bygga på omfattande konsekvensbedömningar och samråd och att EU ska lagstifta endast om det är absolut nödvändigt för att uppnå de eftersträlvade målen.

När det gäller de formulerade principerna kring valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är förvaltningen tveksam till positionspapperets förslag om att staden ej ska förorda att ha miljövänliga lösningar som tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Miljöområdet är ett område där unionspolitik har ett stort mervärde. Att Stockholm frivilligt väljer miljövänliga lösningar innebär inte att så sker överallt inom övriga delar av EU-området. Mot bakgrund av till exempel den galopperande utvecklingen när det gäller förekomsten av olika kemiska ämnen i varor och produkter i vår vardag borde det vara ett övergripande mål att använda alla möjligheter att få kontroll över och begränsa förekomsten av miljögifter och annan negativ miljöpåverkan. I förslaget till nytt miljöprogram för Stockholms stad för perioden 2012-2015 anges bland annat att innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen i upphandlade varor ska minska. Principen om att EU ska lagstifta endast om det är nödvändigt för att uppnå eftersträlvade mål anser förvaltningen vara i hög grad tillämpligt när det gäller miljömål, exempelvis målet att minska spridningen av skadliga kemikalier i människors livsmiljö. Att ha tvingande miljökrav kan för övrigt knappast anses stå i strid med principen att ge skattebetalarna varor och tjänster av hög kvalitet till lägsta möjliga kostnad då begreppet hög kvalitet rimligen borde innefatta så stor miljö- och hälsohänsyn som möjligt.

I positionspapperet anges att berörda nämnder och bolag ska ges i uppdrag att utarbeta verksamhetsspecifika EU-positions-papper under år 2012. Det framgår inte om detta gäller samtliga nämnder dvs. även stadsdelsnämnderna i allmänhet eller om här i första hand avses facknämnder och bolag som har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning för ett område, t.ex. miljö- och hälsoskyddsnämnden. Södermalms stadsdelsförvaltning arbetar idag inte aktivt med EU-frågor och har heller inte de resurser och den kompetens som krävs för att ta fram verksamhetsspecifika EU-positions-papper eller bedriva påverkansarbete i EU-frågor som anges i ärendet.

Avslutningsvis vill förvaltningen framföra synpunkten att ett positions-papper om EU inte bara ska ha ett Stockholmsperspektiv utan även belysa att det för att lösa frågor och problem inom EU krävs samverkan och övergripande lösningar som på kort sikt kanske inte alltid i full utsträckning gynnar enskilda länder och storstäder.

Stockholms Stadshus AB

Koncernledningen för Stockholms Stadshus AB beslutade vid sitt sammanträde den 8 maj 2012 att anmäla och lägga till handlingarna koncernledningens remissvar avseende Positions-papper om EU, staden och stockholmarna.

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 24 februari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen anser att förslaget till positions-papper är bra. De föreslagna tre principerna för stadens EU-arbete, enligt stadsledningskontorets utlåtande, skapar en plattform för arbetet som fokuserar på rätt saker.

Koncernledningen anser, i likhet med stadsledningskontorets utlåtande, att stadens nämnder och bolag, i linje med stadens internationella strategi, ska arbeta aktivt med

EU-frågor för att ta tillvara stadens och stockholmarnas intressen. Utgångspunkt för detta arbete ska vara de ståndpunkter som läggs fast i utlåtandet.

Koncernledningen anser att det är viktigt att man är tydlig med att det endast är *berörda* nämnder och bolag som åläggs, att med utgångspunkt i de stadsövergripande positions-papper och i nära samverkan med kommunstyrelsen, utarbeta *verksamhets-specifika* EU-positions-papper. För övriga nämnder och bolag utgör det stadsövergripande positions-pappret en tillräckligt tydlig plattform för agerandet i verksamhetsspecifika frågor.

Koncernledningen anser vidare att det är viktigt att de lokala och nationella organen inom EU ska ges utökade möjligheter att för egen del besluta om hur verksamheterna ska bedrivas såväl vad gäller omfattning och innehåll, såsom rätten att själv besluta om de organisatoriska strukturerna. Detta med avsikt att kunna tillhandahålla kostnadseffektiva tjänster till medborgarna.

I övrigt bör stadens ställningstagande i EU-relaterande frågor anpassas så långt som möjligt utifrån rådande förutsättningar i enskilda fall, med utgångspunkt i att staden skall ges rådighet och möjlighet att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet.

Underremisser

Stokabs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Enligt Stokab bör en vägledning inom Stockholms stad ange inriktningen att de lokala och nationella organen inom EU ska ges utökade möjligheter att för egen del besluta om hur verksamheterna ska bedrivas såväl vad gäller omfattning och innehåll, såsom rätten att själv besluta om de organisatoriska strukturerna. Detta med avsikt att kunna tillhandahålla kostnadseffektiva tjänster till medborgarna med en budget i balans.

I övrigt bör stadens ställningstagande i EU-relaterande frågor anpassas utifrån rådande förutsättningar i enskilda fall med utgångspunkt från att staden skall ges rådighet och möjlighet att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet (*Bilaga*).

Familjebostädens remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostädens uppfattning är att förslaget till positions-papper är bra. De föreslagna tre principerna för stadens EU-arbete skapar en plattform för arbetet som fokuserar på rätt saker.

Den enda invändningen rör förslaget att nämnder och bolag bör ges i uppdrag att med utgångspunkt från det stadsövergripande positions-pappret utarbeta egna verksamhets-specifika positions-papper. Det stadsövergripande positions-pappret erbjuder en tillräckligt tydlig plattform för agerandet i verksamhetsspecifika frågor (*Bilaga 2*).

Stockholm Business Regions remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Det svenska EU-medlemskapet har inneburit att Sverige är en del av en mycket större marknad. Som en följd underlättas etableringar av utländska företag och fler nya arbetsplatser här, eftersom lokaliseringen inte avgör tillgången till marknaden. Stockholm Business Region menar att detta varit till stor gagn för Stockholm i det internationella säljarbete som bolaget bedriver. För att ytterligare förstärka regionens attraktionskraft sker det i samverkan med 49 andra kommuner i samarbetet Stockholm Business Alliance. Mot den bakgrunden är det positivt att positions-pappret tydliggör den inre marknadens betydelse, inte minst mot bakgrund av den stora och växande tjänstesektorns möjligheter att växa och expandera som lyfts fram i stadslednings-kontorets

förslag. Här spelar t.ex. likartade regler för offentlig upphandling stor roll för att sänka barriärer och minska transaktionskostnader för företag.

Stockholms långa och konsekventa arbete med miljöfrågor ledde bl.a. fram till att staden blev Europas första miljöhuvudstad 2010. En förutsättning för utmärkelsen är vårt medlemskap i EU. Det är Stockholm Business Regions uppfattning att detta kraftigt förstärker vår möjlighet att marknadsföra regionen och ge skäl för varför ett utländskt företag ska välja att etablera sig i vår region. Utmärkelsen bygger också stolthet och kärlek för oss stockholmare. Det är viktigt att uppmärksamma och delta i EU-arbetet som har motsvarande effekter.

Stockholm Business Region arbetar löpande med frågor som berörs av stadsledningskontorets förslag. Bolaget avser att i kommande verksamhetsplaner tydliggöra hur EU-arbetet bedrivs och bedömer att stadsledningskontorets förslag till positions-papper är fullt tillräckligt som vägledning för bolagets insatser. Under 2012 avser Stockholm Business Region fördjupa samverkan med Stockholmsregionens Europaförening (*Bilaga 3*).

RESERVATIONER M.M

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V) till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutar att lämna följande yttrande över remissen

Vi avvisar till stora delar förslaget till positionspapper, eftersom det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. Vi respekterar folkomröstningen samtidigt som vi fortfarande anser att det behövs ett annorlunda alleuropeiskt samarbete. För att en progressiv europeisk utveckling ska bli möjlig måste EU:s nyliberalt inspirerade fördrag ersättas av andra främst mellanstatliga samarbeten eller förändras i grunden.

Dagens EU begränsar Stockholms stads möjligheter att föra en självständig kommunalpolitik. I stadsdelsnämnden märker vi av EU-s stora inflytande exempelvis genom att vi inte tillåts kräva kollektivavtal för anställda eller närproducerad kost i våra upphandlingar. Med dagens massiva konkurrensutsättning innebär det att de anställda får allt osäkrare anställningsvillkor och att ekologisk omställning försvåras.

Inom EU arbetar vi konstruktivt för att sociala och demokratiska rättigheter ska överordnas kapitalets frihet. Avregleringar, skattesänkningar och privatiseringar är prioriterat medan social trygghet, miljöskydd och arbetsrätt ses som handelshinder. EU bygger murar mot resten av världen. Som medlemsland har vi svårare att föra en asylpolitik som grundas på de mänskliga rättigheterna. I handelspolitiken gynnas en europeisk jordbruks – och livsmedelsindustri på fattiga länders bekostnad.

Det demokratiska underskottet i EU är stort. Valdeltagandet till EU-parlamentet är mycket lågt, vilket ger en svag demokratisk legitimitet. Kvinnor är sämre representerade än män i EU:s beslutande organ. Stockholmarna har mycket små chanser att utkräva ansvar av beslutfattarna i EU.

Skapandet av EMU är tillsammans med de militära ambitionerna ett starkt uttryck för strävan mot en federal statsbildning. Lagstiftningsmakt flyttas från Sveriges riksdag till ministerrådet och lagförslagen tas fram av tjänstemännen i EU-kommissionen. Vi vill istället föra tillbaka makt till medlemsländerna. Klimat- och miljöfrågor och finansiella flöden kan däremot inte enbart regleras på nationell nivå. Vi bedömer från fall till fall om fördelarna med att fatta beslut i EU överväger riskerna med att fler politikområden förs över till EU-nivå. När makt redan har förts över till EU verkar vi för förslag som gör EU mer grönt, socialt, jämställt och öppet mot omvärlden.

Med detta sagt kan vi konstatera att vi instämmer i den första principen om att beslut ska fattas på rätt politisk nivå, men utifrån en EU-kritisk grundsyn till skillnad från positionsförslaget. Vi har också uppfattningen att det måste läggas mer kraft på be-

kämpandet av klimatförändringarna och menar att klimathotet kräver en snabb och rättvis nedskärning av klimatutsläppen och en rättvis fördelning av råvarutillgångarna.

Den kommunala självstyrelsen är viktig i Sverige och självfallet är det stockholmarna som bäst vet hur de vill organisera sin stad. Just därför bör inte EU hindra oss att kräva kollektivavtal eller att ställa högre miljökrav än vad som gäller på EU-nivå.

Den andra principen om valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är i linje med den borgerliga politiken och som vi motsätter oss. Vi anser att välfärden ska styras av medborgarna behov och inte göras till en marknad med medborgaren som en kund. Konkurrensutsättningen av välfärden har inte heller visat sig ge de effekter som förespråkarna menade. Välfärden är ingen riktig marknad, utan en kvasimarknad där det visat sig att flera av de centrala villkoren är bristfälligt uppfyllda. Välfärdstjänsterna är inte heller vilka tjänster som helst utan komplexa och närmast omöjliga att kompensera om de varit dåliga. Individens intressen kan också stå i strid med samhällets intressen, vilket gör valfrihet problematiskt.

Vi vill istället utgå från mänskliga rättigheter, demokrati och samverkan för ekologisk omställning som principer för samverkan mellan länder. De fackliga rättigheterna och kvinnors rättigheter behöver stärkas. Finansmarknaden behöver regleras och social dumpning motverkas. Miljöpolitiken bör regleras över gränserna men inte hindra länder att gå före med en radikalare lagstiftning.

EU står inför mycket stora svårigheter ekonomiskt vilket borde innebära relevanta skrivningar i dokumentet. Arbetslösheten i ungdomsgruppen skenar i många EU-länder vilket självklart påverkar många länders invånare och skapar social oro. Den inre rörlighet som berörs har tydligt i den ekonomiska krisens kölvatten skapat en dold arbetsmarknad där personer från olika EU-länder exploateras hårt. EU har dessvärre fastnat i en position där hänsyn till "marknaden" är större än till invånarna i Europas länder. Bankerna värnas medan välfärden raderas i många av Europas länder. Vill vi ha en tillväxt anpassad till god välfärd och jämlikhet är det nuvarande regelverket inom EU ingen framgångsfaktor.

Reservation anfördes av Karin Gustafsson m.fl. (S) till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Att överlämna ärendet utan eget ställningstagande.

Reservation anfördes av Sara Pettigrew m.fl. (MP) till förmån för sitt eget förslag enligt följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutar
att delvis bifalla kontorets förslag till beslut
att vidare anföra följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens

insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) med hänvisning till sitt förslag.

Vice ordföranden Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

I huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut
samt att därutöver anföras

Vi delar i huvudsak förvaltningens förslag till beslut. Det bör i huvudsak vara stadens centrala organ som beslutar om vilka politiska riktlinjer och principer som ska styra stadens arbete. Positionspapperet avser komplettera stadens Internationella Strategi, och det är inte omöjligt att också detta behöver revideras. Vi delar förvaltningens synpunkt att de två dokumenten inte är tillräckliga för att göra staden till en framgångsrik aktör/lobbyist vare sig i EU eller på en större internationell arena.

Princip ett, beslut ska fattas på rätt nivå, är i huvudsak riktig, men vi är tveksamma till ett generellt påstående om att Eus budget ska minska. Det kan vara så, men det framgår inte av underlaget varför. Däremot instämmer vi i att skattebetalarnas pengar alltid ska värnas och påminner gärna om vad den tidigare socialdemokratiska ministern Gustav Möller sa om att varje förlösad skattekrona är en stöld av folket.

Princip två, om valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö, saknar viktiga delar. Vi menar att krav om kollektivavtal alltid ska ställas vid alla upphandlingar och vi är inte främmande för en skärpning av krav om negativ miljö- och klimatpåverkan och livs-

cykelperspektiv. Vi är också tveksamma till den skarpa formuleringen mot offentliga myndigheters möjlighet att ge stöd. Det kan finnas goda skäl för att möjliggöra för offentligt finansierade aktörer att kunna agera i en för skattebetalarna positiv riktning.

Den tredje principen, om att EUs politik ska vara väl avvägd och välunderbyggd, skulle vi gärna vilja instämma i, men vi vill lyfta en varnande hand för den naivitet som vi ibland tycker oss se hos majoriteten när det gäller privata företags goda vilja. Erfarenheten visar att lagstiftning tyvärr allt för ofta är nödvändigt.

Förvaltningen pekar också på betydelsen av att redan tidigt i beslutsprocesser försöka påverka EUs olika organ, samt att också identifiera vilka beslut som har betydelse för staden och dess verksamhet och där så behövs också försöka påverka beslutsprocessen på rätt nivå och i rätt riktning.

Reservation anfördes av Åke Askensten m.fl. (MP) med hänvisning till sitt förslag.

Åke Askensten m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Delvis bifalla kontorets förslag till beslut
att vidare anförä följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där privata utförare har anlåtats. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärds perspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspaperet.

När det gäller samarbetsavtalet staden har med Cliton Climate Initiative om deltagande i programmet Stockholm Royal Seaport, där exploateringskontoret svarar för samarbetet genom Norra Djurgårdsstaden Innovation är det viktigt att det sätts upp tydliga riktlinjer angående miljö- och klimatmålen. Det är också viktigt att staden på ett tydligt sätt visar för byggherrar och andra involverade vilka miljö- och kli-

matmål som krävs. Dessa mål ska naturligtvis följas upp för att säkerställa att vi får en miljöstadsdel i världsklass.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) med hänvisning till sitt förslag.

1. Avslå kontorets förslag till svar på remiss
2. Att därutöver anföras

De föreslagna formuleringarna kan vi inte ställa oss bakom. Följande är ett axplock av vad vi menar:

”EU-budget bör minska och skattebetalarnas pengar värnas.” Vänsterpartiet är för en politik för *medborgares* levnadsvillkor i *samhället* vi ser inget egenvärde av att minska eller expandera en budget. Vidar skriver man att ”staden stället sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrida konkurrensen” Det är en formulering vi tidigare har hört i EU sammanhang och till exempel när det gäller allmännyttan. Att avveckla den är helt på tvären med vår politik. Ytterligare en formulering är att ”Det är angeläget att regelverket ger staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar, utan att slå fast detta som ett tvingande krav.” Vänsterpartiet tror på kollektiva lösningar för att nå miljö- och klimatmål. Citatet ovan andas ett helt annat budskap, nämligen att miljön får räddas om var individ tar sitt eget ansvar.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Sebastian Wiklund (V) till förmån för att fastighetsnämnden nämnden beslutar enligt följande:

- Fastighetsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut.
Samt att därutöver anföras

De föreslagna formuleringarna kan vi inte ställa mig bakom. Följande är ett axplock av vad vi menar:

”EU-budget bör minska och skattebetalarnas pengar värnas.” Vänsterpartiet är för en politik för medborgares levnadsvillkor i samhället vi ser inget egenvärde av att minska eller expandera en budget. Vidar skriver man att ”staden stället sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrida konkurrensen” Det är en formulering vi tidigare har hört EU sammanhang och då har kan det till exempel handla om allmännyttan. Att avveckla den är helt på tvären med vår politik. Ytterligare en formulering är att ”Det är angeläget att regelverket ger staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar, utan att slå fast detta som ett tvingande krav.” Vänsterpartiet tror på kollektiva lösningar för att nå miljö- och klimatmål.

Citatet ovan andas ett helt annat budskap, nämligen att miljön får räddas om var individ tar sitt eget ansvar.

Särskilt uttalande från ordföranden Madeleine Sjöstedt m.fl. (FP) och Billy Östh m.fl. (M) enligt följande:

Stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna är ett bra initiativ till att klargöra stadens övergripande inställning till EU-politik och dess påverkan på Stockholm och dess invånare. Precis som fastighetskontoret skriver i sitt remissvar kommer det gemensamma förhållningssättet förenkla bolagens och nämndernas arbete med EU-frågor samt öka möjligheterna för staden att få gehör för sina åsikter om EU.

Kontoret har dock rätt i att vissa av de ställningstaganden som mejslas ut i positionsappret, exempelvis att EU:s budget bör minskas och att EU:s jordbrukspolitik bör avvecklas, är avväganden som snarare ska göras på nationell nivå än kommunal. Det är därför något förvånande att kontoret själva bryter mot den kloka synpunkten, och uttalar sig om storleken på EU:s budget.

Vi delar inte heller kontorets uppfattning att ståndpunkten att EU:s budget bör minskas skulle vara EU-kritisk. Det är fullt möjligt att vara positiv till det europeiska samarbetet utan att man vill se en så stor EU-budget som möjligt. Precis som regeringen anser vi att kostnaderna för jordbruks- och regionalpolitiken bör minska till förmån för andra områden.

Särskilt uttalande gjordes av Madeleine Sjöstedt m.fl. (FP) och Billy Östh m.fl. (M) enligt följande:

Stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna är ett bra initiativ till att klargöra stadens övergripande inställning till EU-politik och dess påverkan på Stockholm och dess invånare. Precis som fastighetskontoret skriver i sitt remissvar kommer det gemensamma förhållningssättet förenkla bolagens och nämndernas arbete med EU-frågor samt öka möjligheterna för staden att få gehör för sina åsikter om EU.

Kontoret har dock rätt i att vissa av de ställningstaganden som mejslas ut i positionsappret, exempelvis att EU:s budget bör minskas och att EU:s jordbrukspolitik bör avvecklas, är avväganden som snarare ska göras på nationell nivå än kommunal. Det är därför något förvånande att kontoret själva bryter mot den kloka synpunkten, och uttalar sig om storleken på EU:s budget.

Vi delar inte heller kontorets uppfattning att ståndpunkten att EU:s budget bör minskas skulle vara EU-kritisk. Det är fullt möjligt att vara positiv till det europeiska samarbetet utan att man vill se en så stor EU-budget som möjligt. Precis som regeringen anser vi att kostnaderna för jordbruks- och regionalpolitiken bör minska till förmån för andra områden.

Idrottsnämnden

Reservation anfördes av Emilia Bjuggren m.fl. (S) mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut:

Som svar på remissen hänvisas i huvudsak till idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Nämnden anför därutöver följande:

Stadens verksamhet och service måste alltid sätta medborgarnyttan främst. Verksamhet som är viktig för stockholmarnas hälsa eller utveckling måste kunna erbjudas av staden i de fall behovet finns. Ett exempel på när staden inte prioriterar sina medborgare är när den borgerliga majoriteten väljer att inte kräva att staden även fortsättningsvis ska kunna driva exempelvis gym i sina anläggningar. Gymmen är kanske inte det viktigaste exemplet, men ett av många, där staden måste kunna sätta medborgarnyttan främst. Detta mål måste överordnas stora företags valfrihet och detta bör förtydligas under den andra punkten Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö.

Under samma punkt är det också av yttersta vikt att staden inte bara ges möjlighet att välja miljövänliga lösningar utan att staden också kan ställa krav på kollektivavtal, uppförandekod och meddelarskydd. Staden bör kräva att samma offentlighetsprincip som gäller i kommunal verksamhet också gäller i upphandlad verksamhet.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg (MP) till förmån för eget förslag till beslut enligt följande:

Nämnden bifaller delvis idrottsförvaltningens förslag till beslut.

Nämnden anför därutöver följande:

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärds- perspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Ann Marie Engel (V) till förman för att kulturnämnden beslutar enligt sitt förslag till beslut enligt följande:

Vi avvisar till stora delar förslaget till positionspapper, eftersom det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. Vi respekterar folkomröstningen samtidigt som vi fortfarande anser att det behövs ett annorlunda alleuropeiskt samarbete. För att en progressiv europeisk utveckling ska bli möjlig måste EU:s nyliberalt inspirerade fördrag ersättas av andra främst mellanstatliga samarbeten eller förändras i grunden. Dagens EU begränsar Stockholms stads möjligheter att föra en självständig kommunalpolitik. I staden märker vi av EU:s stora inflytande exempelvis genom att vi måste följa upphandlingsreglerna och t.ex. inte tillåts kräva kollektivavtal och meddelarfrihet för de anställda i upphandlade verksamheter.

Inom EU arbetar vi konstruktivt för att sociala och demokratiska rättigheter ska överordnas kapitalets frihet. Avregleringar, skattesänkningar och privatiseringar är prioriterat medan social trygghet, miljöskydd och arbetsrätt ses som handelshinder. EU bygger murar mot resten av världen. Som medlemsland har vi svårare att föra en asylpolitik som grundas på de mänskliga rättigheterna. I handelspolitiken gynnas en europeisk jordbruks- och livsmedelsindustri på fattiga länders bekostnad. Det demokratiska underskottet i EU är stort. Valdeltagandet till EU-parlamentet är mycket lågt, vilket ger en svag demokratisk legitimitet. Kvinnor är sämre representerade än män i EU:s beslutande organ. Stockholmarna har mycket små chanser att utkräva ansvar av beslutfattare i EU.

Skapandet av EMU är tillsammans med de militära ambitionerna ett starkt uttryck för strävan mot en federal statsbildning. Lagstiftningsmakt flyttas från Sveriges riksdag till ministerrådet och lagförslagen tas fram av tjänstemännen i EU-kommissionen. Vi vill istället föra tillbaka makt till medlemsländerna. Klimat- och miljöfrågor och finansiella flöden kan däremot inte enbart regleras på nationell nivå. Vi bedömer från fall till fall om fördelarna med att fatta beslut i EU överväger riskerna med att fler politikområden förs över till EU-nivå. När makt redan har förts över till EU verkar vi för förslag som gör EU mer grönt, socialt, jämställt och öppet mot omvärlden.

Med detta sagt kan vi konstatera att vi instämmer i den första principen om att beslut ska fattas på rätt politisk nivå, men utifrån en EU-kritisk grundsyn till skillnad från positionsförslaget. Vi har också uppfattningen att det måste läggas mer kraft på bekämpandet av klimatförändringarna och menar att klimathotet kräver en snabb och rättvis nedskärning av klimatutsläppen och en rättvis fördelning av råvarutillgångarna.

Den kommunala självstyrelsen är viktig i Sverige och självfallet är det stockholmarna som bäst vet hur de vill organisera sin stad. Just därför bör inte EU hindra oss att kräva kollektivavtal eller att ställa högre miljökrav än vad som gäller på EU-nivå. Den andra principen om valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är i linje med den borgerliga politiken som vi motsätter oss. Vi anser att välfärden ska styras av medborgarna behov och inte göras till en marknad med medborgaren som en kund. Konkurrensutsättningen av välfärden har inte heller visat sig ge de effekter som förespråkarna menade. Välfärden är ingen riktig marknad, utan en kvasimarknad där det visat sig att flera av de centrala villkoren är bristfälligt uppfyllda. Valfärdstjänsterna är inte vilka tjänster som helst utan komplexa och närmast omöjliga att kompensera om de varit dåliga. Individens intressen kan också stå i strid med samhällets intressen, vilket gör valfrihet problematiskt.

Vi vill istället utgå från mänskliga rättigheter, demokrati och samverkan för ekologisk omställning som principer för samverkan mellan länder. De fackliga rättigheterna och kvinnors rättigheter behöver stärkas. Finansmarknaden behöver regleras och social dumpning motverkas. Miljöpolitiken bör regleras över gränserna men inte hindra länder att gå före med en radikalare lagstiftning.

Vi vänder oss emot föreslagna formuleringar om lägsta möjliga kostnad som grundkrav för upphandlingar. Vi står i stället för en politik där merparten av kommunens verksamhet också utförs av kommunen. När upphandlingar ska göras bör de alla vara kvalitetsupphandlingar, för att motverka lönedumpning och dålig kvalitet. Vi avvisar också den av stadsledningskontoret föreslagna principen att staden ska ställa sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen. På kulturområdet är offentligt stöd en nödvändighet, som inte ska underkastas några EU-regler om konkurrens utan beslutas i enlighet med den nationella kulturpolitiken.

Reservation anfördes av Mats Berglund (MP) till förmån för att kulturnämnden beslutar enligt följande:

att delvis bifalla kulturförvaltningens förslag till beslut
att vidare anförda följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna

lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärds perspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspaperet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Katarina Luhr m.fl. (MP) till förmån för att nämnden beslutar enligt följande:

Tillstyrka Positionspaper om EU, staden och stockholmarna med vad som anförts i tjänsteutlåtandet, med följande ändringar:

a) Miljöpolitikens utveckling bör överordnas den inre marknaden. Det är viktigt att värna om medlemsstaternas möjlighet att gå före i miljöpolitiken. Pionjärerna är viktiga för att utveckla politiken – man ska inte stänga dörren för dem som vill gå först.

b) Miljökrav ska ställas i offentlig upphandling. Det kan också underlätta för konsumenten, då detta kan leda till att mer miljövänliga alternativ över huvud taget kommer ut på marknaden. Där det finns vedertagna miljömärkningssystem bör den offentliga upphandlingen utgå ifrån samma kravnivåer. Det är också rimligt att i offentlig upphandling ställa sociala krav, t.ex. att barnarbete inte får förekomma.

c) Kraven på konsekvensanalyser bör inte ställas så höga att de omöjliggör angelägena miljöåtgärder. Det är t.ex. ofta lättare att uppskatta kostnader för existerande verksamheter än att uppskatta kostnaderna som följer av brist på miljöåtgärder eller försenade miljöåtgärder. Samtidigt bör åtgärder inom andra politiska områden i ökad utsträckning bedöma konsekvenserna för miljön av föreslagna åtgärder. Detta gäller särskilt EU-stöden för jordbrukspolitik, sammanhållningspolitiken, infrastruktur och fiskeripolitiken.

2. Avstyrka uppdraget att nämnder och bolagsstyrelse före utgången av 2012 ska utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionspaper.

Därutöver anför följande:

Vid bedömningar i samband med Sveriges inträde i EU betonades vikten av att Sverige talar med en röst för att nå framgång i EU-arbetet. Den rösten bör sätta miljön främst bland EU:s prioriteringar – ekonomin är en del av det ekologiska systemet, inte tvärtom.

Reservation anfördes av Åsa Wester m.fl. (S) till förmån för att nämnden beslutar att

tillstyrka att EU-positionspaper utarbetas inom viktigare områden före utgången av 2012, samt att därutöver anföra att:

Det är oacceptabelt att de undersökta förskolorna har höga halter av farliga kemikalier. Staden bör snarast utarbeta principer för hur stadens upphandling skall kunna minska kemikaliebelastningen både i den egna verksamheten och i den upphandlade.

Reservation anfördes av Stellan Hamrin (V) till förmån för att nämnden beslutar att

EU utgör en övernationell organisation, som överfört viktiga beslutsfunktioner över svenska förhållanden till andra länder, vilket inte prövats mot den svenska grundlagen. Detta innebär att viktiga demokratiska principer satts ut spel.

Vi kan därför inte acceptera synsättet att

1. Staden har en positiv grundsyn på EU-samarbetet
2. EU:s fokus bör ligga på fullbordandet av den inre marknaden
3. Staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd.

I övrigt stödjer vi förvaltningens syn vad gäller kravet på verksamhetsspecifika positionspaper liksom behovet av att kunna välja bort farliga kemikalier.

Vi anser också att den resursförstärkning som förslaget innebär bör användas till mer väsentliga frågor.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Isabel Smedberg-Palmqvist (FP), och ledamoten Stina Bengtsson (C) reserverade sig till förmån för att

Nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr m.fl. (M), tjänstgörande ersättaren Isabel Smedberg-Palmqvist (FP), och ledamoten Stina Bengtsson (C) enligt följande:

Vi anser att det är viktigt att alla parter i samhället tar ett socialt ansvar. Idag finns det många verksamheter som har upparbetade samarbeten med företag. Inom det sociala området i Stockholms stad är arbetet för att etablera ensamkommande flyktingbarn ett gott exempel. Där samarbetar en rad företag tillsammans med staden för att kunna

erbjuda undervisning i svenska, sommarjobb och praktik samt kurser i entreprenörskap.

För Alliansen i Stockholms stad är det viktigt att värna om stockholmarnas valfrihet. Ambitionen är att det ska finnas en mångfald av aktörer att välja bland, såväl större väletablerade aktörer som små aktörer. Vi sympatiserar med tanken att alla delar av samhället ska ta ett socialt ansvar. Däremot ställer vi oss tveksamma till att Stockholms stad inför ett antal fasta sociala krav vid upphandling av tjänster. För att staden ska säkra en god kvalitet för alla stockholmare ställer vi hårda krav på kompetens och kvalitet vid upphandlingar och vid tillämpandet av lagen om valfrihetssystem (LOV). Stockholmarnas behov av god service måste alltid vara i det främsta rummet.

Att ställa sociala krav som hur stor andel arbetslösa ungdomar som ska anställas kan dels undantränga kvalitetsaspekterna, dels riskera att snedvrider konkurrensen. En mindre aktör som önskar delta i upphandling, till exempel av LSS-boenden, skulle ha svårare att uppfylla stadens ska-krav om kompetens och samtidigt ha en viss kvot av människor som går från arbetslöshet eller långvarig sjukskrivning jämfört med en stor aktör med många anställda. Den huvudsakliga invändningen mot förslaget är dock att kvalitet och kompetens ska vara det centrala i stadens upphandlingar och valfrihetssystem.

Genom överrenskommelsen med den idéburna sektorn har Stockholms stad en god möjlighet att arbeta för ett ökat socialt ansvar. Vi sympatiserar med tanken om att få in fler sociala företag i stadens verksamheter, där kvalitet för stockholmarna ska vara vägledande.

Särskilt uttalande gjordes av Stefan Nilsson m.fl. (MP) enligt följande:

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkters riktlinjer skapar problem och behöver omarbetas. Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar.

Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom numer åt fel håll är det inte rimligt att tro längre att marknaden själv samt valfrihet kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Miljön behöver sättas i främsta rummet som ett tvingande krav.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen.” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till

den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Särskilt uttalande gjordes av Inger Stark (V) enligt följande:

Vi avvisar till stora delar förslaget till positionspapper, eftersom det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. Vi respekterar folkomröstningen samtidigt som vi fortfarande anser att det behövs ett annorlunda alleuropeiskt samarbete. För att en progressiv europeisk utveckling ska bli möjlig måste EU:s nyliberalt inspirerade fördrag ersättas av andra främst mellanstatliga samarbeten eller förändras i grunden.

Dagens EU begränsar Stockholms stads möjligheter att föra en självständig kommunalpolitik. I socialnämnden och i stadsdelsnämnderna märker vi av EU:s stora inflytande exempelvis genom att vi inte tillåts kräva kollektivavtal för anställda eller närproducerad kost i våra upphandlingar. Med dagens massiva konkurrensutsättning innebär det att de anställda får allt osäkrare anställningsvillkor och att ekologisk omställning försvåras.

Inom EU arbetar vi konstruktivt för att sociala och demokratiska rättigheter ska överordnas kapitalets frihet. Avregleringar, skattesänkningar och privatiseringar är prioriterat medan social trygghet, miljöskydd och arbetsrätt ses som handelshinder. EU bygger murar mot resten av världen. Som medlemsland har vi svårare att föra en asylpolitik som grundas på de mänskliga rättigheterna. I handelspolitiken gynnas en europeisk jordbruks- och livsmedelsindustri på fattiga länders bekostnad.

Det demokratiska underskottet i EU är stort. Valdeltagandet till EU-parlamentet är mycket lågt, vilket ger en svag demokratisk legitimitet. Kvinnor är sämre representerade än män i EU:s beslutande organ. Stockholmarna har mycket små chanser att utkräva ansvar av beslutfattarna i EU.

Den ekonomiska politik som förs inom EU, senast manifesterad i Europakten utgör ett direkt hot mot välfärdsutvecklingen. Avsevärda resurser läggs ner på att stödja finanskapitalet och banksystemet samtidigt som medlemsländerna åläggs en ekonomisk politik som ökar arbetslösheten och de sociala klyftorna.

Skapandet av EMU är tillsammans med de militära ambitionerna ett starkt uttryck för strävan mot en federal statsbildning. Lagstiftningsmakt flyttas från Sveriges riksdag till ministerrådet och lagförslagen tas fram av tjänstemännen i EU-kommissionen. Vi vill istället föra tillbaka makt till medlemsländerna. Klimat- och miljöfrågor och finansiella flöden kan däremot inte enbart regleras på nationell nivå. Vi bedömer från fall till fall om fördelarna med att fatta beslut i EU överväger riskerna med att fler politikområden förs över till EU-nivå. När makt redan har förts över till EU verkar vi för förslag som gör EU mer grönt, socialt, jämställt och öppet mot omvärlden.

Med detta sagt kan vi konstatera att vi instämmer i den första principen om att beslut ska fattas på rätt politisk nivå, men utifrån en EU-kritisk grundsyn till skillnad från positionsförslaget. Vi har också uppfattningen att det måste läggas mer kraft på be-

kämpandet av klimatförändringarna och menar att klimathotet kräver en snabb och rättvis nedskärning av klimatutsläppen och en rättvis fördelning av råvarutillgångarna.

Den kommunala självstyrelsen är viktig i Sverige och självfallet är det stockholmarna som bäst vet hur de vill organisera sin stad. Just därför bör inte EU hindra oss att kräva kollektivavtal eller att ställa högre miljökrav än vad som gäller på EU-nivå.

Den andra principen om valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är i linje med den borgerliga politiken och som vi motsätter oss. Vi anser att välfärden ska styras av medborgarna behov och inte göras till en marknad med medborgaren som en kund. Konkurrensutsättningen av välfärden har inte heller visat sig ge de effekter som förespråkarna menade. Välfärden är ingen riktig marknad, utan en kvasimarknad där det visat sig att flera av de centrala villkoren är bristfälligt uppfyllda. Att privat drivna förskolor får ha egna köer är ett exempel. Välfärdstjänsterna är inte heller vilka tjänster som helst utan komplexa och närmast omöjliga att kompensera om de varit dåliga. Individens intressen kan också stå i strid med samhällets intressen, vilket gör valfrihet problematiskt. Betygsinflationen är ett tydligt exempel på detta. Inte heller miljö- och klimatfrågorna kan lösas av marknaden. Ur miljö- och klimatperspektiv innebär principen att staden begränsas i sina möjligheter att besluta om nödvändiga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem.

Vi vill istället utgå från mänskliga rättigheter, demokrati och samverkan för ekologisk omställning som principer för samverkan mellan länder. De fackliga rättigheterna och kvinnors rättigheter behöver stärkas. Finansmarknaden behöver regleras och social dumpning motverkas. Miljöpolitiken bör regleras över gränserna men inte hindra länder att gå före med en radikalare lagstiftning.

När upphandlingar ska göras bör de alla vara kvalitetsupphandlingar, för att motverka lönedumpning och dålig kvalitet. Sociala och etiska krav ska självfallet kunna ingå i alla förfrågningsunderlag utan att anses vara handelshinder. Att följa ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet ska självfallet ingå som grundläggande krav i upphandlingar.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Daniel Helldén m.fl. (MP) till förmån för eget beslut:

Daniel Helldén m.fl. (MP) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis bifalla kontorets förslag till beslut samt att vidare anför följande:

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principen (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkters riktlinjer skapar problem och behöver omarbetas. Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar.

Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom numer åt fel håll är det inte rimligt att tro längre att marknaden självt samt valfrihet kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Miljön behöver sättas i främsta rummet som ett tvingande krav.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen.” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Reservation anfördes av Sebastian Wiklund (V) till förmån för eget beslut:

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut samt att därutöver anföras:

De föreslagna formuleringarna i positionspappret kan vi inte ställa mig bakom. Följande är ett axplock av vad vi menar:

”EU-budget bör minskas och skattebetalarnas pengar värnas.” Vänsterpartiet är för en politik för medborgares levnadsvillkor i samhället, vi ser inget egenvärde av att minska eller expandera en budget. Vidar skriver man att ”staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen” Det är en formulering vi tidigare har hört från EU och då har det till exempel handlat om allmännyttan. Att avveckla den är helt på tvären med vår politik. Ytterligare en formulering är att ”Det är angeläget att regelverket ger staden möjlighet att välja miljövänliga lösningar, utan att slå fast detta som ett tvingande krav.” Vänsterpartiet tror på kollektiva lösningar för att nå miljö- och klimatmål. Citatet ovan andas ett helt annat budskap, nämligen att miljön får räddas om var individ tar sitt eget ansvar.

Trafik- och renhållningsnämnden

Reservation anfördes av Emilia Hagberg m.fl. (MP) mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut

Att vidare anföras följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkters riktlinjer skapar problem och behöver delvis utgå/kraftigt omarbetas. Punkt två slår fast att hög kvalitet och lägsta acceptabla kostnad skall sättas i främsta rummet vid offentliga upphandlingar på bekostnad av miljö. Miljövänliga lösningar skall heller inte vara ett tvingande krav.

Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom numer åt fel håll är det inte rimligt att tro längre att marknaden självt samt valfrihet kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Miljön behöver sättas i främsta rummet som ett tvingande krav.

Punkt tre ”*att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen.*” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Ingegerd Akselsson Le Douaron m fl (MP) med hänvisning till eget förslag att:

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

Att därutöver anför följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften, och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Inom den andra principen (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) finns det riktlinjer som behöver omarbetas. Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Men med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att marknaden på egen hand, genom en valfrihetsprincip kommer att hantera klimat- och miljöproblemen. Miljön behöver sättas i främsta rummet som ett tvingande krav.

Även inställningen att staden ska ställa sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd ”som hotar att snedvrider konkurrensen” bygger på samma felaktiga princip. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda offentliga alternativ till den privata marknaden delvis slås ut. Det är inte rimligt och bör omarbetas.

Reservation anfördes av Måns Almqvist (V) med hänvisning till eget förslag att:

att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

att därutöver anför följande

Att staden ska verka aktivt för att påverka EU:s lagstiftning och politik för att ta tillvara stadens och stockholmarnas intressen är viktigt men också lite av en självklarhet. Vilka de intressena kan anses vara är däremot en politisk fråga. Är det att ytterligare bidra till att cementera den inre marknadens fria rörlighet som en princip överordnad alla sociala, miljömässiga och folkhälsorelaterade hänsyn? I så fall kan de föreslagna principerna sägas vara fullt rimliga.

Vi menar att det vore fel av staden att ställa sig bakom dessa principer.

Inför EU-parlamentsvalet granskades de tidigare fem årens fall där kommissionen dragit enskilda länder inför EG-domstolen i fall rörande miljö och hälsa. Det skedde i 19 fall. I alla dessa fall har domstolen gått helt på marknadens linje, det vill säga att medlemsländerna inte fått vidta åtgärder för att skydda miljö eller folkhälsa. Under samma tid har kommissionen utfärdat en enorm mängd anmärkningar mot medlemsstater som så gott som alltid fått till följd att miljökrav fått strykas för att de kan påstås stå i konflikt med den inre marknadens regler. Trots att EU spelat en viktig roll i FN:s klimatförhandlingar är EU också en av få organisationer i världen som kan förhindra enskilda länder att gå före på miljöområdet.

De föreslagna principerna nämner inte med ett ord konflikten mellan aktiva miljöambitioner och den inre marknaden utan är skrivna som om det var två principer som var ”ömsesidigt förstärkande”.

Förslaget ställer sig som vi tolkar det också emot tänkbara förändringar av dagens upphandlingsregler. Men dessa regler kan bl.a. kritiseras för att de har ett för snävt företagsekonomiskt perspektiv. De fokuserar alltid på lägsta möjliga pris och det är ofta mycket svårt att få med andra aspekter som hur den sociala och ekologiska hållbarheten påverkas. Ett lågt pris får därmed också ett pris. Om inte annat illustreras det av situationen inom Stockholms äldreomsorg.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Valeskog m.fl. (S) enligt följande:

Vi anser att frågor om betydelsen av kvalitet i verksamheten och i samband med upphandlingar bör förtydligas och utvecklas ytterligare. Vi har alltför ofta sett upphandlingsunderlag där främst priset har viktats högt medan de kvalitetsmässiga aspekterna har nedtonats. Likaså betydelse av att regler utformas så att den offentliga upphandling som genomförs sedan också följs upp och noga utvärderas.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Christopher Ödmann m.fl. (MP) till förmån för eget förslag till beslut:

Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att överlämna följande svar på remissen:

Av följande skäl avvisar vi förslaget till positionspapper om EU.

Stockholms förvaltningar, svenska och EU:s olika myndigheter har skapats för att serva medborgarna i stad, land och i hela EU.

Ska EU bli vardaglig i myndigheters arbete så måste ansträngningar till så att myndigheter på ett normalt sätt kommunicerar med varandra.

Idag läggs fortfarande hela administrationen på de enskilda när man behöver hjälp på olika sätt inom EU. T.ex. klarar inte försäkringskassan att kommunicera med andra försäkringskassor inom EU, vilket efter 17 år som medlemmar i EU måste anses oacceptabelt.

På samma sätt är det viktigt, inte minst för äldre som rör sig inom EU, antingen på egen hand eller via äldreomsorgen, att förvaltningar, stadsdelsförvaltningar klarar av att kommunicera med sina motsvarigheter inom EU. För detta krävs en strategi så att EU blir en naturlig del av arbetet på förvaltningarna. Stockholms Stad borde lägga sina resurser på att åstadkomma detta, istället för att lägga resurser på lobbying för att ändra lagar i EU.

På miljöområdet spelar EU-samarbetet en viktig roll då miljöproblem sällan är lokala. Att offentlig upphandling är ett viktigt verktyg för att uppnå miljömål är något som visats i flertalet studier. Regeringen har flera gånger betonat detta, bland annat genom 2006 års regeringsförklaring och införandet av "bör-krav" i LOU.

Det har tidigare påtalats att Stockholms stad i vissa upphandlingar varit dåliga på att ställa miljökrav (inga alls eller så dåligt formulerade att de är omöjliga att följa upp). I ljuset av detta är det särskilt allvarligt att föreliggande utkast till positionspapper uttryckligen föreslår att staden bör motarbeta EU:s ambitioner att ställa tvingande miljökrav i offentlig upphandling (se princip 2 "Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö" andra punkten).

Policydokument, av den typ positionspappret får sägas vara (jämför till exempel stadens miljöprogram), bör vara skrivna för att kunna användas långsiktigt och därigenom tas i bred politisk enighet. Föreliggande skrift är tvärt emot detta mycket politiskt kontroversiell då den står i rak motsats till såväl Sveriges hållning gentemot EU-samarbetet, som Sveriges och EU:s miljöpolitik.

Reservation anfördes av Torun Boucher (V) till förmån för eget förslag till beslut:

Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att överlämna följande svar på remissen:

Vi avvisar till stora delar förslaget till positionspapper, eftersom det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. Vi respekterar folkomröstningen, men dagens nyliberalt inspirerade fördrag går långt utöver det som fastställdes i denna folkomröstning.

Svensk anpassning till EU går dessutom långt över vad som i själva verket krävs, EU används som en dålig ursäkt för att till exempel hindra att vi kräver kollektivavtal för anställda eller närproducerad kost i våra upphandlingar. Eller för att uttrycka det med ärendets egna ord – LOU är ett exempel på ett regelverk som kodifierats i svensk lagstiftning. Med dagens massiva konkurrensutsättning har denna svenska kodifiering bidragit till att anställda får allt osäkrare anställningsvillkor och att ekologisk omställning försvåras.

Bland de principer som föreslås i ärendet kan man läsa att det primära syftet med all offentlig upphandling bör vara att ge skattebetalarna varor och tjänster av hög kvalitet till lägsta acceptabla kostnader. Här står ingenting om att offentlig upphandling mycket väl också kan användas för att uppnå demokratiska, ekologiska och sociala syften, vilket Vänsterpartiet tycker borde vara en prioriterad uppgift för verksamhet som beslutas av en folkvald församling. Svensk lagstiftning i sin EU-kodifiering gör sitt bästa för att tvärtom förhindra att upphandling används på detta sätt, och vi anser att detta positionspapper snarare förstärker denna negativa praktik.

Inte minst av den därpå följande principen som säger att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som snedvrider konkurrensen. Det finns mycket i dag som snedvrider konkurrensen inom de verksamheter som drivs av skattemedel, inte minst ser vi hur stora riskkapitalbolag snedvrider konkurrensen inom omsorgen och skolan.

Offentliga myndigheters stöd till politiskt demokratiskt beslutade inriktningar till förmån för till exempel en socialt och ekologiskt mer hållbar verksamhet är inte att snedvrida konkurrens, det är att ta ett politiskt ansvar i ett demokratiskt styrt samhälle. Ur miljö- och klimatperspektiv innebär principen att staden begränsas i sina möjligheter att besluta om nödvändiga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem.

Den kommunala självstyrelsen är viktig i Sverige och självfallet är det stockholmarna som bäst vet hur de vill organisera sin stad. Just därför bör inte svenska kodifieringar av EU-lagstiftning som nu är fallet aktivt hindra oss att kräva kollektivavtal eller att ställa miljökrav.

Vänsterpartiet vill utgå från mänskliga rättigheter, demokrati och samverkan för ekologisk omställning som principer för samverkan mellan länder. De fackliga rättigheterna och kvinnors rättigheter behöver stärkas. Finansmarknaden behöver regleras

och social dumpning motverkas. Miljöpolitiken bör regleras över gränserna men inte hindra länder att gå före med en radikalare lagstiftning.

Vi delar förvaltningens frågetecken inför föreslagna formuleringar om lägsta möjliga kostnad som grundkrav för upphandlingar. Vi står istället för en politik där merparten av kommunens verksamhet också utförs av kommunen. När upphandlingar ska göras bör de användas för att förstärka demokrati, jämlikhet, jämställdhet och social och ekonomisk hållbarhet. Att följa ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet ska ingå som grundläggande krav i upphandlingar.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anders Löwdin (S) till förmån för att nämnden skulle besluta följande:

Stadsdelsnämnden anför nedanstående som svar på remissen av förslaget till positionspapper om EU, staden och stockholmarna. Nämnden anser att det är bra om staden beslutar om sin position och klargör sin övergripande inställning till EU-politiken. Frågan bereds lämpligen av kommunstyrelsen och beslutas i kommunfullmäktige.

Nämnden ser inget behov av att utarbeta verksamhetsspecifika EU-positions-papper. Alla stadsdelsnämnder har sin ansvar för verksamheter inom förskolan, äldreomsorgen och socialtjänsten. Dessa uppdrag är lika för alla nämnder, även om de lokala förhållandena skapar olika förutsättningar. De valda EU-parlamentarikerna, riksdag och regering har enligt nämndens uppfattning ansvar för kontakterna med EU. De kan vid behov remittera ärenden till staden.

Reservation anfördes av Cecilia Obermüller (MP) till förmån för att nämnden skulle besluta följande:

att delvis bifalla kontorets förslag till beslut
att vidare anföra följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö) andra och tredje punkters riktlinjer skapar problem och behöver delvis utgå/kraftigt omarbetas. Punkt två slår fast att hög kvalitet och lägsta acceptabla kostnad skall sättas i främsta rummet vid offentliga upphandlingar på bekostnad av miljö. Miljövänliga lösningar skall heller inte vara ett tvingande krav.

Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom numer åt fel håll är det inte rimligt att tro längre att marknaden självt samt valfrihet kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Miljön behöver sättas i främsta rummet som ett tvingande krav.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrída konkurrensen.” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärds- och miljöperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Reservation anfördes av Lillemor Samuelsson (V) till förmån att nämnden skulle besluta enligt följande:

Nämnden lämnar följande svar på remissen.

Vi avvisar till stora delar förslaget till positionspapper, eftersom det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. Vi respekterar folkomröstningen, samtidigt som vi fortfarande anser att det behövs ett annorlunda alleuropeiskt samarbete.

Självklart finns ett behov av europeiskt och internationellt samarbete, bland annat på miljöområdet, där det är nödvändigt med bindande regler. Den nuvarande formen av EU-samarbete är emellertid snarast något som försvårar ett samarbete över gränserna för en socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Med detta sagt kan vi konstatera att vi instämmer i den första principen om att beslut ska fattas på rätt politisk nivå, men utifrån en EU-kritisk grundsyn till skillnad från positionsförslaget. Vi har också uppfattningen att det måste läggas mer kraft på bekämpandet av klimatförändringarna och menar att klimathotet kräver en snabb och rättvis nedskärning av klimatutsläppen och en rättvis fördelning av råvarutillgångarna.

Den kommunala självstyrelsen är viktig i Sverige och självfallet är det stockholmarna som bäst vet hur de vill organisera sin stad. Just därför bör inte EU hindra oss att kräva kollektivavtal eller att ställa högre miljökrav än vad som gäller på EU-nivå.

Den andra principen om valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är i linje med den borgerliga politiken och som vi motsätter oss. Vi anser att välfärden ska styras av medborgarna behov och inte göras till en marknad med medborgaren som en kund. Konkurrensutsättningen av välfärden har inte heller visat sig ge de effekter som förspåkningarna menade.

Vi vill istället utgå från mänskliga rättigheter, demokrati och samverkan för ekologisk omställning som principer för samverkan mellan länder. De fackliga rättigheterna och kvinnors rättigheter behöver stärkas. Finansmarknaden behöver regleras och social dumpning motverkas. Miljöpolitiken bör regleras över gränserna men inte hindra länder att gå före med en radikalare lagstiftning.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rosa Lundmark (V) till förmån för eget förslag till beslut:

Nämnden lämnar följande svar på remissen.

Vi avvisar till stora delar förslaget till positionspapper, eftersom det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. Vi respekterar folkomröstningen samtidigt som vi fortfarande anser att det behövs ett annorlunda alleuropeiskt samarbete. För att en progressiv europeisk utveckling ska bli möjlig måste EU:s nyliberalt inspirerade fördrag ersättas av andra främst mellanstatliga samarbeten eller förändras i grunden.

Dagens EU begränsar Stockholms stads möjligheter att föra en självständig kommunalpolitik. I stadsdelsnämnden märker vi av EU-s stora inflytande exempelvis genom att vi inte tillåts kräva kollektivavtal för anställda eller närproducerad kost i våra upphandlingar. Med dagens massiva konkurrensutsättning innebär det att de anställda får allt osäkrare anställningsvillkor och att ekologisk omställning försvåras.

Inom EU arbetar vi konstruktivt för att sociala och demokratiska rättigheter ska överordnas kapitalets frihet. Avregleringar, skattesänkningar och privatiseringar är prioriterat medan social trygghet, miljöskydd och arbetsrätt ses som handelshinder. EU bygger murar mot resten av världen. Som medlemsland har vi svårare att föra en asylpolitik som grundas på de mänskliga rättigheterna. I handelspolitiken gynnas en europeisk jordbruks – och livsmedelsindustri på fattiga länders bekostnad.

Det demokratiska underskottet i EU är stort. Valdeltagandet till EU-parlamentet är mycket lågt, vilket ger en svag demokratisk legitimitet. Kvinnor är sämre representerade än män i EU:s beslutande organ. Stockholmarna har mycket små chanser att utkräva ansvar av beslutfattarna i EU.

Den ekonomiska politik som förs inom EU, senast manifesterad i Europakten utgör ett direkt hot mot välfärdsutvecklingen. Avsevärda resurser läggs ner på att stödja finanskapitalet och banksystemet samtidigt som medlemsländerna åläggs en ekonomisk politik som ökar arbetslösheten och de sociala klyftorna.

Skapandet av EMU är tillsammans med de militära ambitionerna ett starkt uttryck för strävan mot en federal statsbildning. Lagstiftningsmakt flyttas från Sveriges riksdag till ministerrådet och lagförslagen tas fram av tjänstemännen i EU-kommissionen. Vi vill istället föra tillbaka makt till medlemsländerna. Klimat- och miljöfrågor och finansiella flöden kan däremot inte enbart regleras på nationell nivå. Vi bedömer från fall till fall om fördelarna med att fatta beslut i EU överväger riskerna med att fler politikområden förs över till EU-nivå. När makt redan har förts över till EU verkar vi för förslag som gör EU mer grönt, socialt, jämställt och öppet mot omvärlden.

Med detta sagt kan vi konstatera att vi instämmer i den första principen om att beslut ska fattas på rätt politisk nivå, men utifrån en EU-kritisk grundsyn till skillnad från positionsförslaget. Vi har också uppfattningen att det måste läggas mer kraft på be-

kämpandet av klimatförändringarna och menar att klimathotet kräver en snabb och rättvis nedskärning av klimatutsläppen och en rättvis fördelning av råvarutillgångarna.

Den kommunala självstyrelsen är viktig i Sverige och självfallet är det stockholmarna som bäst vet hur de vill organisera sin stad. Just därför bör inte EU hindra oss att kräva kollektivavtal eller att ställa högre miljökrav än vad som gäller på EU-nivå.

Den andra principen om valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är i linje med den borgerliga politiken och som vi motsätter oss. Vi anser att välfärden ska styras av medborgarna behov och inte göras till en marknad med medborgaren som en kund. Konkurrensutsättningen av välfärden har inte heller visat sig ge de effekter som förespråkarna menade. Välfärden är ingen riktig marknad, utan en kvasimarknad där det visat sig att flera av de centrala villkoren är bristfälligt uppfyllda. Att privat drivna förskolor får ha egna köer är ett exempel. Välfärdstjänsterna är inte heller vilka tjänster som helst utan komplexa och närmast omöjliga att kompensera om de varit dåliga. Individens intressen kan också stå i strid med samhällets intressen, vilket gör valfrihet problematiskt. Betygsinflationen är ett tydligt exempel på detta. Inte heller miljö- och klimatfrågorna kan lösas av marknaden. Ur miljö- och klimatperspektiv innebär principen att staden begränsas i sina möjligheter att besluta om nödvändiga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem.

Vi vill istället utgå från mänskliga rättigheter, demokrati och samverkan för ekologisk omställning som principer för samverkan mellan länder. De fackliga rättigheterna och kvinnors rättigheter behöver stärkas. Finansmarknaden behöver regleras och social dumpning motverkas. Miljöpolitiken bör regleras över gränserna men inte hindra länder att gå före med en radikalare lagstiftning.

Vi delar verkligen förvaltningens frågetecken inför föreslagna formuleringar om lägsta möjliga kostnad som grundkrav för upphandlingar. En skandalartad städupphandling till lägsta pris som den borgerliga majoriteten i nämnden beslutat om har visat de fatala följderna i form av sänkta löner och avsaknad av personalförsäkringar. Vi står istället för en politik där merparten av kommunens verksamhet också utförs av kommunen. När upphandlingar ska göras bör de alla vara kvalitetsupphandlingar, för att motverka lönedumpning och dålig kvalitet.

Vi delar också förvaltningens uppfattning om behovet av tydligare EU-regler för miljöhänsyn och sociala hänsyn. De reglerna måste vara progressivare än idag och inte hindra länder från att gå före med radikalare lagstiftning. Sociala och etiska krav ska självfallet kunna ingå i alla förfrågningsunderlag utan att anses vara handelshinder. Att följa ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet ska självfallet ingå som grundläggande krav i upphandlingar.

Reservation anfördes av Magnus Dannqvist m.fl. (S) till förmån för eget förslag till beslut:

Att Stadsdelsnämnden anför nedanstående som svar på remissen av förslaget till positionspapper om EU, staden och stockholmarna.

Nämnden anser att det är bra om staden beslutar om sin position och klargör sin övergripande inställning till EU-politiken. Frågan bereds lämpligen av kommunstyrelsen och beslutas i kommunfullmäktige.

Nämnden ser inget behov av att utarbeta verksamhetsspecifika EU-positionspapper. Alla stadsdelsnämnder har f n ansvar för verksamheter inom förskolan, äldreomsorgen och socialtjänsten. Dessa uppdrag är lika för alla nämnder, även om de lokala förhållandena skapar olika förutsättningar.

De valda EU-parlamentarikerna, riksdag och regering har enligt nämndens uppfattning ansvar för kontakterna med EU. De kan vid behov remittera ärenden till staden.

Reservation anfördes av Åsa Öckerman m.fl. (MP),

Stadsdelsnämnden beslutar

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. samt därutöver anföra följande:

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går alldeles för långsamt utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Även förvaltningen pekar på att det är problematiskt att enbart förlita sig på frivilliga initiativ. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar. Att detta, som vissa påstår, inte skulle vara i samklang med EU-regler och förenligt med lagstiftning stämmer inte, då det ännu är ett område där inte alla detaljer är klarlagda. Här borde Sverige och Stockholm visa framfötterna genom ett ansvarsfullt agerande. Självklart är det som är bra för miljön också bra för såväl stockholmarna som övriga EU-medborgare! Dessutom skulle det ge en hel del goodwill åt Stockholm, som en modern och framåtsträvande stad. Stockholm har tidigare varit ett föredöme i miljöfrågor, en position som nu halkar efter. Goodwill är en färskvara som ständigt måste erövras.

Punkt tre rymmer samma problem: *”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen”*

Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Ur ett välfärdsperspektiv kan det innebära att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens ibland totalt vinstfokuserade syften delvis slås ut. Stockholms stad måste alltid ha som högre mål att uppnå kvalitet i verksamheterna och omsorg om skattebetalarnas pengar, än att verka för att ge stöd åt maximal konkurrens. Detta kan i värsta fall slå undan fötterna på seriösa, mindre aktörer och på så sätt ge en felaktig stöttning åt större koncerner. Denna punkt bör således helt utgå ur positions-papperet.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Gunnar Sandell m.fl. (S) till förmån för eget förslag till beslut:

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens utlåtande samt anför därutöver nedanstående som svar på remissen av förslaget till positionspapper om EU, staden och stockholmarna.

Nämnden anser att det är bra om staden beslutar om sin position och klargör sin övergripande inställning till EU-politiken. Frågan bereds lämpligen av kommunstyrelsen och beslutas i kommunfullmäktige.

Nämnden ser inget behov av att utarbeta verksamhetsspecifika EU-positions-papper. Alla stadsdelsnämnder har f n ansvar för verksamheter inom förskolan, äldreomsorgen och socialtjänsten. Dessa uppdrag är lika för alla nämnder, även om de lokala förhållandena skapar olika förutsättningar.

De valda EU-parlamentarikerna, riksdag och regering har enligt nämndens uppfattning ansvar för kontakterna med EU. De kan vid behov remittera ärenden till staden.

Reservation anfördes av Sebastian Sandström m.fl. (MP) till förmån för eget förslag till beslut:

Stadsdelsnämnden beslutar att delvis bifalla remiss svar

2. Och därutöver anföra följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna

lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Reservation anfördes av Thereza Nordlund (V) till förmån för eget förslag till beslut:

1. Stadsdelsnämnden ställer sig bakom förvaltningens tvekan inför behovet av positionspapper på nämnd- och styrelsenivå. Vi anser att det inte behövs.

2. Nämnden säger också nej till behovet av positionspapper för staden. Staden ska inte föra en enhetlig linje i EU-frågor då staden rymmer många olika uppfattningar om vilken politik och vilka principer som ska styra EU-arbetet. De ställningstaganden om ekonomin och EU:s inre marknad som läggs fast i positionspappret vilar på marknadsliberala värderingar som vi inte ställer oss bakom.

3. Nämnden tar ställning för att nämnder och bolag ska vara fria att ta ställning till varje EU-förslag för sig. De ska inte begränsas av ideologiskt färgade riktlinjer från stadsledningskontoret.

Sverige är med i EU till följd av en folkomröstning, vilket vi respekterar. Samtidigt anser vi i Vänsterpartiet fortfarande att det behövs ett annorlunda alleuropeiskt samarbete. För att en progressiv europeisk utveckling ska bli möjlig måste EU:s nyliberalt inspirerade fördrag ersättas av andra främst mellanstatliga samarbeten eller förändras i grunden.

Vi avvisar stora delar av förslaget till positionspapper, eftersom det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. De ställningstaganden som läggs fast i positionspappret vilar på marknadsliberala värderingar. Dessa värderingar hör till den politiska ideologi som EU vilar på men som vi inte ställer oss bakom.

Staden ska inte föra en enhetlig linje i EU-frågor då staden rymmer många olika uppfattningar om vilken politik och vilka principer som ska styra EU-arbetet. Staden kan inte ta ställning till gemensamma principer, då vi inom staden inte har samma uppfattning. Bland annat anser vi inte att välfärdstjänster ska tillhandahållas av privata företag som konkurrerar på en öppen marknad. Vi anser att privata företag inte ska kunna göra vinster på offentliga medel, skattebetalarnas pengar.

Vi anser att välfärden ska styras av medborgarna behov och inte göras till en marknad med medborgaren som en kund. Vi anser att välfärdssystem ska vila på demokratisk grund. Den privata sektorn inom ekonomin är inte demokratiskt styrd. Därför bör den privata sektorn inte sköta uppgifter som demokratiskt styrda institutioner kan

sköta bättre. EU ska inte hindra stater eller mindre samhällsinstanser från att besluta själva om hur välfärden bäst sköts.

Enligt forskning på Umeå universitet är svenskar positivt inställda till att stat och kommun sköter utbildning, sjukvård, barnomsorg och äldreomsorg. Svenskar har en stor vilja att betala skatt. Omkring tre av fyra säger sig vara beredda att betala mer i skatt för sjukvård, äldreomsorg och skola. De flesta anser att välfärden ska finansieras med skatter. De anser att mer egenfinansiering och fler privata sjukhus och skolor är negativt för samhället. I det ljuset blir en del av förslagen i positionspappret inte representativa för befolkningens åsikter.

Vi vänder oss emot att staden ska anta ett papper vars värderingar ska vägleda nämnders arbete, när värderingarna i pappret inte stämmer överens med den politik som förs av många nämndrepresentanter.

Vi vill istället utgå från mänskliga rättigheter, demokrati och samverkan för ekologisk omställning som principer för samverkan mellan länder. De fackliga rättigheterna och kvinnors rättigheter behöver stärkas. Finansmarknaden behöver regleras och social dumpning motverkas. Miljöpolitiken bör regleras över gränserna men inte hindra länder att gå före med en radikalare lagstiftning.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Eva Fagerhem m.fl. (S) och Carita Stenbacka Tenezakis (V) till förmån för eget förslag till beslut:

Nämnden lämnar följande förslag till svar på remissen

Den kommunala självstyrelsen är viktig i Sverige och självfallet är det stockholmarna som bäst vet hur de vill organisera sin stad. Just därför bör inte EU hindra oss att kräva kollektivavtal eller att ställa högre miljökrav än vad som gäller på EU-nivå.

Vi delar förvaltningens frågetecken inför föreslagna formuleringar om lägsta möjliga kostnad som grundkrav för upphandlingar. När upphandlingar ska göras bör de alla vara kvalitetsupphandlingar, för att motverka lönedumpning och dåligt kvalitet.

Vi delar också förvaltningens uppfattning om behovet av tydligare EU-regler för miljöhänsyn och även sociala hänsyn. Reglerna måste vara progressivare än idag och inte hindra länder från att gå före med radikalare lagstiftning.

Sociala och etiska krav ska självfallet kunna ingå i alla förfrågningsunderlag utan att för den skull anses vara handelshinder. Att följande ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet ska självfallet ingå som grundläggande krav i upphandlingar.

Nämnden ser inget behov av att utarbeta verksamhetsspecifika EU- positionspapper. Alla stadsdelsnämnder har för närvarande ansvar för verksamheter inom förskolan, äldreomsorgen och socialtjänsten. Dessa uppdrag är lika för alla nämnder, även om de lokala förhållandena skapar olika förutsättningar.

Särskilt uttalande gjordes av Abit Dundar (FP) och Lars Svärd m.fl. (M) enligt följande:

Stadsledningskontorets förslag till positionspapper om EU, staden och stockholmarna är ett bra initiativ för att klargöra stadens övergripande inställning till EU-politikens påverkan på Stockholm och dess invånare.

Vissa av de ställningstaganden som mejslas ut i positionspapperet, exempelvis att EU:s budget bör minskas och att EU:s jordbrukspolitik bör avvecklas, är dock avvägningar som snarare ska göras på nationell nivå än kommunal. Även om vi i sak stödjer punkterna i positionspapperet, bör detta endast behandla frågor som har direkt bäring på kommunala angelägenheter.”

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Lars Jakobsson m.fl. (MP), Leif Larsson (V), Bengt Roxne m.fl. (S) till förmån för eget förslag till beslut:

Vi föreslår att nämnden beslutat

att återremittera ärendet och att nedanstående skall tas i beaktning i nästa förslag.

EU bildades som ett fredsprojekt och det är fortfarande EUs huvuduppgift.

Den ekonomiska målformulering är en del i att skapa fred och vi anser att stadens positionspapper skall ha det först nämnda perspektivet när EU-positionen fastställs. Som medel att nå fred i Europa är de fyra friheterna för rörlighet av varor, tjänster, kapital och människor de centrala. Hur Stockholm skall ställa sig till dessa anser vi bör vara det centrala temat.

Med utgångspunkt från detta och subsidiaritetsprincipen bör Stockholms positionspapper utforma hur Stockholm kan bidra till att säkerställa freden. Då kan följande bli delmål

Rörlighet av varor och tjänster som medel att knyta starka relationer mellan medlemmarna i unionen

* Fokusera på att stärka rättvis handel genom att ge uppdrag till företag som ger sina anställda rättvisa arbetsvillkor och värnar om miljön.

* Göra det lätt för företag från olika länder att kunna bli kontrakts part med Staden.

* Främja handelsutbyte genom att stödja de som jobbar med att få Internationella mässor till staden.

* Samarbete mellan offentliga organisationer och näringsliv för att utveckla innovativa produkter och tjänster som kommer att behövas för att skapa ett framtida klimatsmart samhälle.

* Genom att köpa miljövänliga lösningar till staden bidra till att EU blir mera klimatsmart och att Stockholm fortsätter att vara miljöstaden nummer 1 i EU och ett gott föredöme för alla städer.

Rörlighet för människor för att förstärka medmänskliga relationer

* Bli en turiststad alla vill komma till tack vare miljön

* Ha snabba processer för att utländsk arbetskraft skall kunna etablera sig i Stockholm

* Motarbeta alla slag av utnyttjande av utländska medborgare och skapa bra skyddsnät för de som utnyttjas. Exempel på utnyttjande kan vara dåliga arbetsvillkor, trafficking, tiggeri etc.

* Skapa förutsättningar för stora studentutbyten vid Stockholms lärosäten genom att bygga studentbostäder och stödja skolor med att ha utbildning på andra språk än svenska. Många utländska studenter hit och många svenska ungdomar ut.

Rörlighet för kapital men försvårar för illegala finanstransaktioner

* Stockholm skall i sin finanspolicy ha regler om att inte placera pengar i s.k. skatteparadis

* Stockholm skall inte skriva kontrakt med företag som bedriver ”aggressiv skatteplanering” som en del i sin verksamhetsutövning.

Med denna utgångspunkt kan vi skapa ett Stockholm, som blir ett exempel och där vi kan visa att genom att konsekvent jobba med de fyra rörligheterna kan vi skapa en fredssam stad i en fredsam region.”

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Reijo Kittilä (V) till förmån för eget förslag till beslut:

Nämnden lämnar följande svar på remissen.

Vi avvisar förslaget till positionspapper om EU. Vi arbetar för ett annorlunda alleuropeiskt samarbete. EU:s nyliberalt inspirerade fördrag måste ersättas av främst mellanstatliga samarbeten eller förändras i grunden.

Dagens EU begränsar Stockholms stad från att föra en självständig kommunalpolitik exempelvis genom hänvisningar till EU-bestämmelser när vi kräver kollektivavtal för anställda eller närproducerad kost i samband med våra upphandlingar. EU bidrar till allt osäkrare anställningsvillkor och till att ekologisk omställning försvåras.

Sociala och demokratiska rättigheter måste överordnas kapitalets frihet. Avregleringar, skattesänkningar och privatiseringar prioriteras av EU medan social trygghet, miljöskydd och arbetsrätt ses som handelshinder. EU bygger murar mot resten av världen. Som medlemsland har vi svårare att föra en asylpolitik som grundas på de mänskliga rättigheterna. I handelspolitiken gynnas europeisk jordbruks – och livsmedelsindustri på fattiga länders bekostnad.

Det demokratiska underskottet i EU är stort. Valdeltagandet till EU-parlamentet är mycket lågt. Kvinnor är sämre representerade än män i EU:s beslutande organ. Stockholmarna har mycket små chanser att utkräva ansvar av beslutfattarna i EU.

EMU är tillsammans med de militära ambitionerna ett starkt uttryck för strävan mot en federal statsbildning. Lagstiftningsmakt flyttas från Sveriges riksdag till ministerrådet och lagförslagen tas fram av tjänstemännen i EU-kommissionen. Vi vill istället föra tillbaka makt till medlemsländerna.

Beslut ska fattas på rätt politisk nivå. Mer kraft måste ägnas åt bekämpandet av klimatförändringarna då klimathotet kräver en snabb och rättvis nedskärning av klimatutsläppen och en rättvis fördelning av råvarutillgångarna.

Den kommunala självstyrelsen är viktig och det är stockholmarna som bäst vet hur de vill organisera sin stad. EU ska inte ha några synpunkter på om vi vill kräva kollektivavtal eller ställa högre miljökrav än vad som gäller på EU-nivå när vi upphandlar.

Den andra principen i positionsappret om valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö är ren borgerlig politik. Valfärdens utveckling ska styras av medborgarnas behov och inte göras till en marknad med medborgaren som kund.

Samverkan mellan länder ska utgå från mänskliga rättigheter, demokrati och ekologisk omställning. De fackliga rättigheterna och kvinnornas rättigheter behöver stärkas. Finansmarknaden behöver regleras och social dumpning motverkas. Miljöpolitiken bör regleras över gränserna men inte hindra länder att gå före med en radikalare lagstiftning.

Vi blir väldigt förvånade över formuleringarna i förslaget om lägsta möjliga kostnad som grundkrav för upphandlingar. Merparten av stadens verksamhet ska utföras av staden själv.

Det måste vara möjligt att ta miljöhänsyn och sociala hänsyn. Sociala och etiska krav ska kunna ingå i alla förfrågningsunderlag utan att anses vara handelshinder. Att följa ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet ska ingå som grundläggande krav i upphandlingar.

Reservation anfördes av Anders Ödmark m.fl. (MP) till förmån för eget förslag till beslut:

Nämnden lämnar följande svar på remissen.

Av följande skäl avvisar vi förslaget till positionspapper om EU.

Sverige har förbundit sig att följa de beslut vi tillsammans med de andra medlemsländerna i EU-samarbetet tagit på såväl politisk som på tjänstemannanivå. I de fall vi inte vill följa EUs beslut är detta en fråga för Sveriges riksdag och inte för kommunpolitiker och lokala tjänstemän. En av EU-samarbetets mest fundamentala principer är subsidiaritetsprincipen vilken slår fast att besluten inom unionen ska fattas så nära medborgarna som möjligt.

Därför är det förbryllande att läsa Stadsledningskontorets förslag till policy som innehåller formuleringar om att EU inte bör ”stifta lagar som begränsar städers och medlemsstaters rätt att själva utforma sin politik på ett sätt som passar lokala förhållanden”, och att det ”är stockholmarna själva som bäst vet hur de vill organisera sin stad [g]enom sina folkvalda representanter i kommunfullmäktige ska de ha möjlighet att själva bestämma hur stadens tjänster ska utformas och finansieras.”

Detta kan inte förstås på annat sätt än som ett ifrågasättande av EUs kompetens att fatta beslut inom de områden svenska folket genom en folkomröstning och flera riksdagsbeslut gett dem mandat att göra.

På miljöområdet spelar EU-samarbetet en särskilt viktig roll då miljöproblem sällan är lokala. Att offentlig upphandling är ett viktigt verktyg för att uppnå miljömål är något som visats i flertalet studier. Regeringen har också flera gånger betonat detta, bland annat genom 2006 års regeringsförklaring och införandet av ”bör-krav” i LOU.

Det har tidigare i nämnden påtalats att Stockholms stad i vissa upphandlingar varit dåliga på att ställa miljökrav (inga alls eller så dåligt formulerade att de är omöjliga att följa upp). I ljuset av detta är det särskilt allvarligt att föreliggande utkast till positionspapper uttryckligen föreslår att staden bör motarbeta EUs ambitioner att ställa tvingande miljökrav i offentlig upphandling (se princip 2 ”Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö” andra punkten).

Slutligen vill nämnden påtala att policydokument, av den typ positionspappret får sägas vara (jämför till exempel stadens miljöprogram), bör vara skrivna för att kunna användas långsiktigt och därigenom tas i bred politisk enighet. Föreliggande skrift är tvärt emot detta mycket politiskt kontroversiell då den står i rak motsats till såväl Sveriges hållning gentemot EU-samarbetet, som Sveriges och EUs miljöpolitik.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anita Lindskog m.fl. (S) till förmån för eget förslag till beslut:

1. i huvudsak hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande

2. därutöver anför följande:

Stadsdelsnämnden anför nedanstående som svar på remissen av förslaget till positionspapper om EU, staden och stockholmarna.

Nämnden anser att det är bra om staden beslutar om sin position och klargör sin övergripande inställning till EU-politiken. Frågan bereds lämpligen av kommunstyrelsen och beslutas i kommunfullmäktige.

Nämnden ser inget behov av att utarbeta verksamhetsspecifika EU-positions-papper. Alla stadsdelsnämnder har fullt ansvar för verksamheter inom förskolan, äldreomsorgen och socialtjänsten. Dessa uppdrag är lika för alla nämnder, även om de lokala förhållandena skapar olika förutsättningar.

De valda EU-parlamentarikerna, riksdag och regering har enligt nämndens uppfattning ansvar för kontakterna med EU. De kan vid behov remittera ärenden till staden.

Reservation anfördes av Nicke Grundberg m.fl. (MP) till förmån för eget förslag till beslut:

delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
därutöver anföra följande;

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrida konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Reservation anfördes av Hans Enroth (V) till förmån för eget förslag till beslut:

Vi avvisar till största delen förslaget till positionspapper då det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. Vi respekterar folkomröstningen, men vi anser fortfarande att det behövs ett annat all-europeiskt samarbete. För att en progressiv europeisk utveckling skall bli möjlig måste EU:s nyliberala fördrag ersättas av andra mellanstatliga samarbeten eller förändras i grunden.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Jacob Dencker m.fl. (MP), samt Anki Erdmann m.fl. (V), till förmån för eget förslag till beslut:

att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
att vidare anföra följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrida konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspapperet.

Varför skulle möjligheten att ge statligt stöd minska möjligheten för fler företag att växa fram på det sociala området, som Stadsledningskontoret skriver? Kan inte ett offentligt, statligt eller kommunalt, stöd till sociala företag snarare vara en framgångsfaktor för att sådana företag ska kunna växa till sig?

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Ewa Larsson m.fl.(MP) till förmån för eget förslag till beslut:

att delvis bifalla stadsdelsförvaltningens förslag till beslut och vidare anföras
att miljövänliga lösningar görs till ett tvingande krav för stadsdelen
att Agenda 21 arbete återupptas och inkluderas i stadsdelens arbete med Stockholm +40 och Rio +20
att helt avvisa stadens skrivning om att EU:s miljöarbete bör inriktas på att stödja frivilliga insatser

Under hösten 2011 avslöjades två stora politiska misslyckanden för stadens medborgare:

1. Sveriges klimatutsläpp har börjat öka.
2. Direkta missförhållanden har uppdagats inom omsorg och vård.

Utifrån den verkligheten menar vi att stadsdelen bör uppmärksamma staden på den andra punkten av principer som ska styra vårt arbete som en del av unionen; *valfrihet*,

kostnadseffektivitet och miljö. Dessa tre parametrar ska inte ses som likvärdiga. Miljö-
vänliga lösningar ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar då vi inte
kan se att marknaden själv är på väg att lösa klimat- och miljöproblem. Vi menar ock-
så att kostnadseffektivitet aldrig kan gå före kvalitet och att det tydligt måste framgå
och följas upp vid upphandling.

Punkt tre ”*att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större
möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen*” rymmer liknande pro-
blem. Ur miljö- och klimatperspektiv kan det slå undan stadsdelens egna möjligheter
att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem.
Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadsdelens möjligheter att erbjuda kvali-
tativa alternativ till enskilda aktörer omöjliggörs. Därför bör den punkten utgå.

Slutligen vill vi påminna om det arbete som pågår på nationell nivå med uppfölj-
ning av Stockholmkonferensen 1972, då Sverige som ledande nation satte miljö på den
politiska agendan och Rio-mötet 1992 då världens länder bestämde sig för att införa
Agenda 21 för att möjliggöra miljöomställning på lokal nivå.

De punkter regeringen väljer att lyfta fram i omställningsarbete är hållbara produk-
tioner, hållbara innovationer och hållbar livsstil. Vi menar att ramverket för en sådan
utveckling måste vara tydligt för att stadsdelen aktivt ska kunna medverka. Därför
instämmer vi i skrivningen i EU:s positionspapper att ekonomiska styrmedel är ett
framgångsrikt redskap och relaterar gärna till stadens trängselskatt. Däremot avvisar vi
helt stadens egen skrivning att utgångspunkten inom miljöområdet bör inriktas på att
stödja frivilliga initiativ.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Robert Lagergren (S), Rebwar Hassan (MP), och
Rudy Espinoza (V) till förman för miljöpartiets förslag till beslut:

Att till del bifalla förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
Och att anmäla ett särskilt uttalande.

Särskilt uttalande gjordes av Rebwar Hassan (MP) enligt följande:

att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut
att vidare anföras följande

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alli-
ansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regering-
ens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera
välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning
av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslag-
na principerna.

Den andra principens (Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö) andra och tredje
punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden självt kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Punkt tre ”att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärds- och socialperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspaperet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M) till förman för eget förslag till beslut:

Att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till beslut fast avvisa förvaltningens förslag om att byta ut ordet ”skattebetalare” till ”medborgare” under punkt 2.”

Reservation anfördes av Jonas Ljungstedt (V) till förman för eget förslag till beslut:

Att lämna följande svar på remissen:

Vi avvisar till stora delar förslaget till positionspaper, eftersom det bygger på en EU-politik som Vänsterpartiet motsätter sig. Vi respekterar folkomröstningen samtidigt som vi fortfarande anser att det behövs ett annorlunda alleuropeiskt samarbete. Vi instämmer i förvaltningens synpunkt att ordet skattebetalare ska bytas ut mot ordet medborgare. Det kan finnas skäl för staden att ange sin position när det gäller EU. Ett sådant ställningstagande kan emellertid inte bygga på en allmänt positiv syn på EU-samarbetet.

Detta har tvärtom inneburit allvarliga nackdelar framför allt när det gäller möjligheterna att försvara och utveckla den sociala välfärden och att försvara fackliga rättigheter. EU:s regelverk har inneburit krav på upphandling av verksamheter utan att man kunnat ställa krav kollektivavtal och fackliga rättigheter för de som jobbar inom en viss verksamhet. I praktiken har EU-reglerna inneburit att marknaden kommit att överordnas socialpolitiken. Det är riktigt som sägs i förslaget till positionspaper att EU:s utveckling har inneburit att möjligheterna att föra en nationellt självständig politik på dessa områden har inskränkts.

Den ekonomiska politik som förs inom EU, senast manifesterad i Europakten utgör ett direkt hot mot välfärdsutvecklingen.

Avsevärda resurser läggs ner på att stödja finanskapitalet och banksystemet samtidigt som medlemsländerna åläggs en ekonomisk politik som ökar arbetslösheten och de sociala klyftorna.

Den form som EU-samarbetet har tagit accentuerar den kritik som måste riktas mot den Europeiska unionen när det gäller demokratiskt underskott och anpassning till nyliberala principer. För Stockholms del innebär EU att möjligheterna att föra en progressiv politik försvåras. Självklart finns ett behov av europeiskt och internationellt samarbete bland annat på miljöområdet där det är nödvändigt med bindande regler. Den nuvarande formen av EU-samarbete är emellertid snarast något som försvårar ett samarbete över gränserna för en socialt och miljömässigt hållbar utveckling.”

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Gunnar Ågren (V) till förmån för eget förslag till beslut:

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande och anför för egen del följande:

Det kan finnas skäl för staden att ange sin position när det gäller EU. Ett sådant ställningstagande kan emellertid inte bygga på en allmänt positiv syn på EU-samarbetet.

Detta har tvärtom inneburit allvarliga nackdelar framför allt när det gäller möjligheterna att försvara och utveckla den sociala välfärden och att försvara fackliga rättigheter. EU:s regelverk har inneburit krav på upphandling av verksamheter utan att man kunnat ställa krav kollektivavtal och fackliga rättigheter för de som jobbar inom en viss verksamhet. I praktiken har EU-reglerna inneburit att marknaden kommit att överordnas socialpolitiken. Det är riktigt som sägs i förslaget till positionspapper att EU:s utveckling har inneburit att möjligheterna att föra en nationellt självständig politik på dessa områden har inskränkts.

Den ekonomiska politik som förs inom EU, senast manifesterad i Europakten utgör ett direkt hot mot välfärdsutvecklingen. Avsevärda resurser läggs ner på att stödja finanskapitalet och banksystemet samtidigt som medlemsländerna åläggs en ekonomisk politik som ökar arbetslösheten och de sociala klyftorna.

Den form som EU-samarbetet har tagit accentuerar den kritik som måste riktas mot den Europeiska unionen när det gäller demokratiskt underskott och anpassning till nyliberala principer. För Stockholms del innebär EU att möjligheterna att föra en progressiv politik försvåras.

Självklart finns ett behov av europeiskt och internationellt samarbete bland annat på miljöområdet där det är nödvändigt med bindande regler. Den nuvarande formen av

EU-samarbete är emellertid snarast något som försvårar ett samarbete över gränserna för en socialt och miljömässigt hållbar utveckling.

Särskilt uttalande gjordes av Erik Malm (MP) enligt följande:

Under hösten 2011 utmärkte sig två stora misslyckanden inom den borgerliga alliansens politik. Dels fastslogs att Sveriges klimatutsläpp åter börjat öka trots regeringens insatser och löften och dels uppdagades stora problem med kvaliteten inom flera välfärdsbranscher där alliansen genomfört omfattande utförsäljningar. Med anledning av detta är det berättigat att komma med vissa invändningar mot några av de föreslagna principerna.

Den andra principens (*Valfrihet, kostnadseffektivitet och miljö*) andra och tredje punkt skapar problem och behöver omarbetas.

Punkt två slår fast att miljövänliga lösningar inte ska vara ett tvingande krav vid offentliga upphandlingar. Med anledning av att klimatarbetet inte bara går för sakta utan dessutom åt fel håll är det inte rimligt att tro att marknaden själv kommer att kunna lösa klimat- och miljöproblemen. Därför menar vi att miljön måste sättas i främsta rummet som ett av de tvingande kraven vid offentliga upphandlingar.

Det är positivt att se att förvaltningen riktar kritik mot den här punkten i sitt remissvar. Där vill vi också instämma i förvaltningens kommentarer.

Punkt tre ”*att staden ställer sig avvisande till att ge offentliga myndigheter större möjlighet att ge stöd som hotar att snedvrider konkurrensen*” rymmer samma problem. Ur miljö- och klimatperspektiv slår det undan stadens möjligheter att sätta in välbehövliga kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med akuta problem. Och ur ett välfärdsperspektiv innebär det att stadens möjligheter att erbjuda kvalitativa alternativ till den privata marknadens vinstmaximerande syften delvis slås ut. Denna punkt bör således helt utgå ur positionspaperet.